

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21-05-9158

Chișinău

05 12 2017

**Domnului Igor DODON,
Președinte al Republicii Moldova**

Stimate Domnule Președinte,

Prezentăm atașat Hotărârea Guvernului nr. 1043 din 5 decembrie 2017, cu privire la aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului pentru aprobarea Strategiei naționale de apărare și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia pentru anii 2017-2021, pentru a fi înaintată spre aprobare Parlamentului.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de hotărâre este Ministerul Apărării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul hotărârii Parlamentului (în limba română – 45 file și în limba rusă – 57 file);
3. Nota informativă (în limba română – 2 file).

Cu respect,

Prim-ministru

Pavel FILIP

*Ex.: Mihai Furnica
Tel.: (022) 250-489*

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2	
Nr.	<u>2990</u>
Data	<u>05 12 2017</u>

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**HOTĂRÎRE**

pentru aprobarea Strategiei naționale de apărare și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia pentru anii 2017-2021

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Se aprobă:

Strategia națională de apărare, conform anexei nr. 1;

Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de apărare pentru anii 2017-2021, conform anexei nr. 2.

Articolul 2. – Guvernul va monitoriza procesul de implementare a Strategiei naționale de apărare și va prezenta anual Parlamentului raportul privind realizarea Planului de acțiuni.

Președintele Parlamentului

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE APĂRARE

INTRODUCERE

1. Apărarea este un domeniu fundamental și distinct al securității naționale, care se află într-o relație de interdependență cu procesele de dezvoltare a statului pe dimensiunile politică, socială, economică, tehnologică, militară, diplomatică, informațională și instituțională. Totodată, apărarea reprezintă o condiție necesară pentru asigurarea prosperității economice și a dezvoltării societății în ansamblu. Domeniul apărării constituie expresia concretă a concepției și practicii strategice adoptate de către Republica Moldova în scopul protejării suveranității, independenței, unității, integrității teritoriale și democrației constituționale în fața riscurilor, amenințărilor și a provocărilor identificate sau a unei agresiuni.

2. De la proclamarea independenței, Republica Moldova a trecut printr-un proces amplu de consolidare a capacităților instituționale ale sistemului național de apărare, proces care continuă și în prezent. Evoluția evenimentelor pe plan regional și internațional a determinat o apropiere de principiile și valorile europene grație adoptării vectorului politicii externe de integrare în Uniunea Europeană, intensificării și aprofundării relațiilor cu Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (în continuare – *NATO*), respectându-se statutul de neutralitate, stipulat în Constituția Republicii Moldova. Pe parcursul acestor ani, procesul de dezvoltare a sistemului național de apărare a fost afectat de o serie de factori interni și externi, factori de ordin economic, politic, militar, informațional, social și geopolitic. Prin urmare, consolidarea, dezvoltarea și modernizarea acestui sistem devine o necesitate stringentă și, totodată, un imperativ strategic de importanță națională, care solicită eforturi considerabile pentru ajustări conceptual-normative și acțional-funcționale.

3. Strategia națională de apărare (în continuare – *Strategie*) presupune, în perspectivă, adaptarea sistemului național de apărare la imperativul menționat. Prezenta Strategie, alături de Strategia securității naționale și alte documente strategice din domeniu, este un document de politici, pe a cărui bază se realizează planificarea apărării naționale și se stabilesc modalitățile de realizare a funcțiilor instituțiilor statului pentru a asigura apărarea națională, conform prevederilor Legii nr. 345-XV din 25 iulie 2003 cu privire la apărarea națională. Prezenta Strategie are la bază prevederile Strategiei securității naționale și ale Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018.

4. Domeniul apărării are un caracter dinamic, complex și multidimensional, direct dependent de realitățile, procesele și fenomenele

politice, administrative, economice și culturale ale statului. În contextul acestei interdependențe, precum și al varietății amenințărilor la adresa securității și apărării naționale, în dezvoltarea sistemului de apărare se impune o abordare interinstituțională, ce presupune corelarea a cel puțin două aspecte: în primul rând, instituțiile statului vor avea mai multe responsabilități ce țin de domeniul apărării în sectoarele specifice de activitate și, în al doilea rând, pentru îndeplinirea acestor responsabilități, implicat a obiectivelor politicii de apărare, apare necesitatea unei coordonări unitare și integrate între aceste instituții. Prezenta Strategie are rolul de a identifica, clarifica și conjuga eforturile instituțiilor cu atribuții în implementarea politicilor de apărare și de securitate, precum și de coordonare eficientă a acțiunilor lor.

5. În primul capitol al Strategiei se definește contextul strategic, fiind punctate valorile și interesele naționale, reperele relevante ale mediului de securitate. De asemenea sînt identificate riscurile și amenințărilor pe dimensiunea de apărare, precum și factorii cu impact asupra politicii de apărare. În al doilea capitol sînt expuse viziunea strategică, obiectivele generale și specifice ale politicii de apărare, iar în capitolul al treilea – direcțiile prioritare de acțiune și cele de sprijin, orientate spre dezvoltarea și consolidarea capacității sistemului național de apărare. Următorul capitol prezintă resursele financiare, umane și materiale necesare îndeplinirii obiectivelor politicii de apărare și materializării direcțiilor de acțiune. În al cincilea capitol sînt relevate etapele și mecanismele de implementare, iar în ultimul capitol – sînt prezentate aspecte ce țin de monitorizarea, evaluarea și raportarea îndeplinirii obiectivelor asumate.

I. CONTEXT STRATEGIC

Valorile și interesele naționale

6. La baza dezvoltării sistemului național de apărare vor sta valorile și interesele Republicii Moldova enunțate în Strategia securității naționale. Valorile naționale sînt centrate pe respectarea strictă a demnității umane, a egalității în drepturi și a libertății, a dreptului de exprimare, a identității culturale și etnice, prin respectarea fără echivoc a supremației legii.

Interesele naționale țin de:

- 1) asigurarea caracterului suveran, independent, unitar și indivizibil al statului;
- 2) garantarea dezvoltării stabile și sustenabile a statului;
- 3) integrarea europeană;
- 4) reintegrarea teritorială;
- 5) prosperitatea și bunăstarea cetățenilor;
- 6) participarea la asigurarea securității internaționale.

Valorile și interesele definite vin să reflecte fermitatea statului în vederea stabilirii unui mediu în care cetățenii să poată trăi în securitate și prosperitate.

Mediul de securitate

7. Evenimentele din ultimele decenii demonstrează că mediul de securitate internațional este unul dinamic și complex prin natura sa, caracterizat de volatilitate și imprevizibilitate. Distribuția globală a puterii este în schimbare atât în cadrul comunității internaționale, cât și între state și actori nonstatali. Urmărim o continuă transformare a mediului internațional de securitate, cu implicații de ordin politic, economic, militar, informațional, social, etnic și cultural, în care au loc și conflicte armate în diferite regiuni ale lumii.

8. În ultimii ani, la scară internațională, au fost înregistrate mai multe evenimente care au afectat și continuă să afecteze, în mod direct sau indirect, mediul de securitate, deteriorându-l progresiv și generând disensiuni între diferiți actori. Ca urmare, securitatea de pe continentul european devine tot mai complexă. Din motive mai mult sau mai puțin explicite, unele state aleg să întreprindă acțiuni pe cont propriu, care contravin principiilor dreptului internațional. Anexarea Crimeii, conflictul armat din regiunile estice ale Ucrainei, războiul din Siria, conflictele din Orientul Mijlociu, ascensiunea grupărilor teroriste, precum și criza de proporții a imigranților proveniți din Orientul Mijlociu, Africa, Asia Centrală și de Sud au creat condiții de consolidare a terorismului la nivel internațional – toate acestea având un impact direct asupra securității regionale.

9. Prin poziționarea geografică, Republica Moldova este parte integrantă a arhitecturii de securitate a bazinului Mării Negre – zonă de interes pentru un șir de actori regionali și internaționali puternici. Securitatea în zona menționată este influențată de existența „axei de conflicte înghețate” (regiunile Transnistria, Osetia de Sud, Abhazia și Karabahul de Munte), precum și a conflictelor curente (exemplul Ucrainei). Prin prisma aspirațiilor de integrare în spațiul cultural, economic și social european, Republica Moldova urmează să-și consolideze, să-și dezvolte și să-și modernizeze sistemul național de securitate și apărare, ținând cont de evoluțiile mediului de securitate.

Amenințări și riscuri

10. Ansamblul de amenințări și riscuri identificate în urma analizei mediului strategic de securitate la nivel internațional, regional și național reprezintă elemente interdependente ale războiului hibrid, o formă de exprimare a războiului de nouă generație. Acest tip de război se evidențiază printr-o formă specifică de manifestare, una care oscilează între spectrul convențional și cel neconvențional al războiului, creând efecte variate, greu de anticipat și de contracarat. Totodată, acesta se caracterizează prin acțiuni diverse, de la utilizarea de trupe fără însemne de identificare sau acțiuni disimulate ale trupelor militare și paramilitare pînă la acțiuni de propagandă, război informațional și atacuri cibernetice.

11. Acțiunilor specifice războiului hibrid li se adaugă un șir de elemente ce pot avea efect complementar sau sinergic, influențând deteriorarea mediului de securitate: migrația ilegală, traficul ilicit de armament, atacurile teroriste, pericolul chimic, biologic, radiologic și nuclear, acțiunile violente, coerciție și crima organizată.

12. Complexitatea și efectele multiple ale interacțiunii acestor elemente fac dificilă o diferențiere exactă între amenințări și riscuri, fapt ce impune utilizarea sintagmei „amenințări și riscuri” pentru întreaga gamă de elemente identificate și prezentate în continuare în ordinea priorității.

13. Potențialul militar din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. În regiunea de est a Republicii Moldova este prezent un potențial militar semnificativ de forțe armate separatiste, susținute multilateral din exterior.

Totodată, în regiunea de est sînt prezente formațiuni militare ale Federației Ruse, staționate pe teritoriul Republicii Moldova contrar Constituției țării.

Forțele separatiste și cele străine, staționate ilegal în regiunea de est, au o capacitate operațională considerabilă (fiind apte să constituie oricînd o forță de intervenție), ceea ce ar permite regimului de la Tiraspol și Federației Ruse să-și promoveze obiectivele strategice. Sinergia celor două componente poate face acest factor și mai critic.

Această capacitate militară reprezintă o amenințare majoră la adresa suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova.

14. Utilizarea instrumentelor de propagandă informațională. Ca element al războiului informațional, propaganda străină, manifestată prin tehnici de manipulare mediatică cu potențial distructiv, este capabilă să influențeze negativ opinia publică autohtonă, să afecteze vectorii strategici ai politicii externe și să prejudicieze imaginea instituțiilor guvernamentale ale Republicii Moldova, în special a instituțiilor din sistemul de apărare.

Propaganda străină constituie una dintre cele mai grave amenințări la adresa valorilor și intereselor naționale, diminuînd încrederea societății în instituțiile sistemului național de apărare și capacitatea lor de a proteja teritoriul țării și populația acesteia. Propaganda, în special cea manifestată prin diverse surse de informare (mass-media, rețele de socializare etc.), favorizează apariția radicalismului și acțiunilor extremist-teroriste.

15. Atacuri asupra infrastructurii critice a Republicii Moldova. Elementele de infrastructură critică sînt esențiale atît pentru dezvoltarea de ansamblu a societății, cît și pentru dimensiunea de apărare (liniile de înaltă tensiune, baraje, poduri, viaducte, căi de comunicații, inclusiv componenta hardware a infrastructurii informaționale și de comunicații electronice ale sistemului național de apărare). Scoaterea din funcțiune, distrugerea,

neutralizarea elementelor de infrastructură critică poate afecta iremediabil capacitatea sistemului național de apărare.

16. **Atacuri cibernetice.** Infrastructura informațională și de comunicații electronice a sistemului național de apărare este tot mai frecvent supusă atacurilor cibernetice. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor informaționale, amenințările la adresa apărării naționale au o nouă pondere. Necesitatea asigurării unei strategii de securitate informațională pe măsura amenințărilor existente este de o importanță deosebită. Aceste atacuri prezintă un pericol grav pentru infrastructura informațională a sectorului de apărare, avînd ca scop blocarea, neutralizarea sau distrugerea sistemelor și serviciilor informaționale, a infrastructurii critice și rețelelor de comunicații în scopul obținerii de informații din domeniile strategice ale statului (care nu se limitează la apărare, economie și energie, deși le includ). Toate acestea formează nucleul grupului de amenințări.

17. **Instabilitatea și conflictul de pe teritoriul Ucrainei.** Există un potențial de extindere a zonei de instabilitate din Ucraina spre hotarele Republicii Moldova. Anumite elemente și grupuri sociale cu orientări extremiste, din țară și din afară, pot fi încurajate de instabilitatea din Ucraina să inițieze acțiuni caracteristice războiului hibrid pe teritoriul Republicii Moldova.

Asemenea acțiuni pot reprezenta o amenințare la adresa infrastructurii critice, a ordinii și securității publice, dar și a bunăstării populației. Astfel de acțiuni pot împiedica Republica Moldova să-și promoveze obiectivele strategice, în felul acesta fiind limitată posibilitatea de a rezolva pe cale pașnică conflictul armat din regiunea transnistreană și, totodată, de a restabili integritatea teritorială și de a menține suveranitatea.

18. **Migrația ilegală.** Republica Moldova este și, după toate probabilitățile, va rămîne o platformă de tranzit pentru fluxurile imigraționiste în drumul lor spre țările dezvoltate din Europa de Vest și, în ultimă instanță, chiar o destinație finală pentru imigranți. Acest fapt amplifică probabilitatea de infiltrare pe teritoriul național a elementelor ostile și/sau teroriste.

19. **Traficul ilicit de armament** reprezintă un risc în domeniul apărării, întrucît oferă entităților pseudostatale și nonstatale din țară posibilitatea de a procura ilicit armament, muniții și producție cu destinație dublă. Acest fapt conduce, de asemenea, la proliferarea armelor de calibru mic, care sînt relativ ieftine, ușor transportabile și utilizabile în situații și zone cu potențial de declanșare a conflictelor armate.

20. **Activitatea teroristă.** Republica Moldova nu se află în epicentrul activității teroriste internaționale. Cu toate acestea, este afectată indirect de procesele conexe ale terorismului și ale altor forme de manifestare violentă a extremismului, care reprezintă amenințări grave la adresa securității internaționale, naționale și regionale, fiind fenomene dificil de prognozat și de

prevenit. Capacitățile de reacție și apărare antiteroriste capătă o importanță majoră pentru Republica Moldova, date fiind recentele evenimente teroriste de pe continentul european, precum și poziționarea geografică a țării.

21. Pericolul de ordin chimic, biologic, radiologic și nuclear. Materialele chimice, biologice, radiologice și nucleare, precum și echipamentele pentru utilizarea acestora, inclusiv cele de luptă (armament, armă sau formă pură/originală), ar putea cauza prejudicii vieții și sănătății populației, mediului și patrimoniului statului și, implicit, dificultăți de ordin economic și politico-social, cu impact la nivel local, regional sau chiar internațional, ceea ce ar crea un risc semnificativ.

22. Riscurile naturale și tehnogene. Calamitățile naturale sau cele cu caracter tehnogen, dar și consecințele acestora (pierderile de vieți omenești și pagubele materiale) pot afecta capacitatea de apărare și pot pune presiuni suplimentare pe resursele apărării, mai ales atunci când se produc în paralel cu o agresiune.

23. Provocările economice, nivelul înalt de corupție, sărăcia, migrația forței de muncă specializate, declinul demografic, lipsa coeziunii sociale, epidemiile și pandemiile etc. pot avea un rol catalizator care, eventual, ar facilita manifestarea amenințărilor și riscurilor, sporindu-le efectele negative asupra eficienței guvernării și administrației, implicit asupra finanțării și dezvoltării capacităților de apărare (dotare, echipare, calitatea personalului, devotament și motivație).

24. Carențele mediului strategic de securitate, inclusiv cele la nivel național, generează un șir de amenințări la adresa securității și apărării statului. Conjugată cu situația din regiunile de est ale Ucrainei, inabilitatea autorităților constituționale de a deține la momentul actual controlul asupra regiunii transnistrene a Republicii Moldova amplifică riscul importului de instabilitate și de distorsionare a cursului european al Republicii Moldova.

Factori cu impact asupra politicii de apărare a statului

25. Statutul de neutralitate al Republicii Moldova este consfințit prin Constituție. Totodată, neutralitatea nu înseamnă izolare, ci, mai degrabă, participarea țării nu doar în calitate de consumator de securitate, dar și de contribuabil activ la dezvoltarea relațiilor internaționale, la valorificarea oportunităților de cooperare internațională, cu o atitudine nepărtinitoare și fără prejudecăți, urmărind promovarea intereselor naționale de securitate și apărare. Aceste acțiuni vor sprijini în continuare dezvoltarea capacităților de apărare, realizarea obiectivelor strategice și vor contribui la combaterea riscurilor și amenințărilor emergente.

Cu atât mai mult cu cât evoluțiile geopolitice în plan regional și global

demonstrează că securitatea și apărarea depășesc considerabil posibilitățile unui stat, fapt ce indică necesitatea de a le edifica pe baza unei colaborări eficiente cu actorii implicați. Prin urmare, Republica Moldova va trebui să-și consolideze și chiar să extindă nivelul de cooperare cu actorii regionali și internaționali, prin valorificarea parteneriatelor existente, precum și prin inițierea de parteneriate noi în raport cu interesele naționale.

26. Strategia Globală de Politică Externă și Securitate a Uniunii Europene, menită să creeze un sistem paneuropean, dobândește o importanță deosebită atât pentru statele-membre, cât și pentru cele partenere, deschizând noi oportunități de cooperare. Uniunea Europeană și-a confirmat angajamentul privind susținerea în soluționarea pașnică a conflictului armat din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, iar Republica Moldova, la rândul său, își va spori contribuția în misiunile realizate sub egida ONU, UE și OSCE.

27. Republica Moldova a dezvoltat o cooperare practică cu NATO pe diverse domenii și aspecte: educație și știință, dezvoltarea capacităților de apărare (de exemplu, Inițiativa de Consolidare a Capacității de Apărare), exerciții militare, managementul dezastrelor, ridicarea nivelului de interoperabilitate cu structurile militare ale statelor occidentale și implementarea proiectelor de dezvoltare a sistemului de apărare.

În urma deciziilor Summitului NATO de la Varșovia, se așteaptă creșterea prezenței militare înaintate pe flancul estic al Alianței, precum și consolidarea parteneriatelor, inclusiv cu Republica Moldova, și promovarea stabilității dincolo de granițele Alianței.

28. În următorii ani este puțin probabilă o schimbare a politicii Federației Ruse față de Occident și față de unele foste republici sovietice, inclusiv Republica Moldova. Astfel, se așteaptă continuarea și extinderea influenței Rusiei pe căi diplomatice, prin expansiune culturală și educativă și, nu în ultimul rând, prin presiuni de natură economică și militară, prin propagandă, dezinformare și chiar prin corupere politică. Cu toate acestea, Republica Moldova își propune să mențină un dialog deschis, transparent cu Federația Rusă pentru a identifica soluții pe subiecte de interes comun.

29. Regiunea din stînga Nistrului se confruntă cu dificultăți economice și financiare. În acest context, reprezentanții regimului separatist din regiune vor promova cu certitudine o politică de confruntare cu autoritățile constituționale. Respectiva regiune a fost, este și, cel mai probabil, va fi un instrument de acțiune, la îndemîna actorilor interesați, pentru a influența la nivel decizional și de a crea dificultăți în realizarea obiectivelor strategice ale Republicii Moldova.

30. Ucraina prezintă un interes sporit ca partener strategic pentru Republica Moldova. Pe termen scurt și mediu, va fi dificilă, dacă nu chiar imposibilă, o rezolvare rapidă a conflictului din estul Ucrainei. Mai mult decît

atît, sînt previzibile și presiuni în zona de sud a acestei țări. Prin urmare, Ucraina își va extinde cooperarea cu statele occidentale, consolidînd parteneriatele existente. De aceea, se așteaptă o continuare a procesului de reformare a sectorului de securitate și de revigorare a domeniului militar-industrial, precum și de menținere a actualei politici a Ucrainei în procesul de reglementare a conflictului din regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

31. România va rămîne un partener strategic esențial pentru Republica Moldova în toate domeniile, în special prin sprijinul acordat în procesul integrării europene. Se estimează că rolul regional al României în bazinul Mării Negre va crește odată cu fortificarea prezenței NATO pe teritoriul acestei țări. De asemenea, cooperarea bilaterală în domeniul apărării se va axa pe continuarea procesului de reformare a sistemului național de apărare al Republicii Moldova. Toate acestea vor avea loc în temeiul consolidării parteneriatului cu structurile euroatlantice și susținerii intereselor Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale.

32. Încă de la declararea independenței Republicii Moldova, Statele Unite ale Americii au contribuit substanțial la dezvoltarea statului sub toate aspectele, inclusiv a sectorului de apărare. Republica Moldova continuă să mizeze pe sprijinul oferit de către Statele Unite ale Americii, susținător și partener strategic al țării, în consilierea și direcționarea reformelor-cheie, necesare în domeniul sectorului de securitate și apărare a țării.

33. Republica Moldova a dezvoltat relații bilaterale și cu alte state, precum Marea Britanie, Estonia, Letonia, Lituania, Germania, Polonia, Turcia, China, Suedia, Franța, Italia, Japonia, Grecia, Ungaria, Georgia, Austria. În procesul de dezvoltare a sistemului național de apărare, Republica Moldova dezvoltă cooperarea bilaterală și dialogul cu aceste state.

34. De asemenea, Republica Moldova va evalua posibilitățile de extindere a parteneriatelor cu noi state cu care își identifică interese de securitate și de apărare comune.

II. VIZIUNE STRATEGICĂ ȘI OBIECTIVE

Viziunea strategică

35. Viziunea strategică a Republicii Moldova în domeniul apărării prevede proiectarea și realizarea unui sistem de apărare viabil și eficient, pe măsura provocărilor de securitate, capabil să asigure prevenirea, descurajarea și respingerea eventualelor agresiuni, atacuri și acțiuni subversive la adresa suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a Republicii Moldova sau/și la adresa securității cetățenilor acesteia.

36. Sistemul național de apărare trebuie să fie în măsură să planifice, să conducă și să desfășoare o operație de apărare de înaltă intensitate pe întreg teritoriul național, concomitent cu asigurarea participării contingentelor și experților militari și civili la eforturile internaționale de menținere a păcii, precum și cu sprijinul gestionării unei situații de urgență de mare complexitate și amploare, conform cerințelor formulate de autoritatea competentă. Pentru aceasta, sistemul național de apărare trebuie să fie în măsură, la necesitate, să asigure folosirea în mod integrat a tuturor instrumentelor naționale ale puterii și mobilizarea tuturor resurselor naționale.

37. Capabilitățile și forțele necesare îndeplinirii cerinței enunțate în punctul 36 trebuie să permită sistemului național de apărare să execute planificarea și desfășurarea unei operații de menținere a păcii pe teritoriul statului.

Obiectivele generale și specifice

38. Pentru realizarea viziunii strategice sînt stabilite următoarele obiective generale ale politicii de apărare, derivate din Strategia securității naționale:

- 1) consolidarea, dezvoltarea și modernizarea capacității sistemului național de apărare, pentru a furniza răspunsul adecvat la amenințările și riscurile la adresa securității și apărării statului;
- 2) adaptarea cadrului legal pentru asigurarea funcționării eficiente a sistemului național de apărare, într-o abordare interinstituțională și în raport cu necesitățile de planificare integrată a apărării;
- 3) dezvoltarea capabilităților necesare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate cu privire la securitatea și stabilitatea internațională, precum și la consolidarea păcii.

39. Pentru îndeplinirea fiecărui obiectiv strategic, sînt stabilite, conform priorităților, următoarele *obiective specifice*:

- 1) asigurarea financiară, umană și materială corespunzătoare a proceselor de consolidare, dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare;
- 2) asigurarea capabilităților necesare Forțelor Armate, pentru îndeplinirea misiunilor stabilite, inclusiv executarea misiunilor de menținere a păcii în zona de securitate, pînă la modificarea formatului actual al forțelor mixte;
- 3) consolidarea și revigorarea mecanismului de mobilizare a economiei naționale, a populației și a teritoriului;
- 4) asigurarea funcționării integrate a mecanismelor de conlucrare și cooperare interinstituțională în domeniul securității și apărării naționale;
- 5) armonizarea și/sau ajustarea prevederilor legale, normative și de politici, care reglementează sistemul național de apărare și instituirea unui mecanism unic de planificare a apărării naționale;
- 6) asigurarea capacității de control și protecție a spațiului aerian;
- 7) asigurarea apărării frontierei de stat;

- 8) asigurarea protecției spațiului informațional;
- 9) eficientizarea sistemului de evaluare permanentă a situației de securitate și avertizare prealabilă privind riscurile și amenințările la adresa apărării naționale;
- 10) asigurarea protecției sociale a personalului sistemului național de apărare;
- 11) creșterea nivelului de participare efectivă a Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității;
- 12) eficientizarea mecanismelor de cooperare cu partenerii externi de dezvoltare;
- 13) eficientizarea sistemului de educație, instruire și cercetări științifice în domeniul securității și apărării.

III. DIRECȚII DE ACȚIUNE

Obiectivele politicii de apărare națională urmează a fi realizate prin concentrarea eforturilor naționale în următoarele direcții de acțiune:

Direcții prioritare

40. *Dezvoltarea capabilităților militare întrunite și consolidarea lor pentru executarea eficientă a misiunii constituționale de apărare a statului.* Respectiva direcție presupune revizuirea structurii și rolului forțelor sistemului național de apărare, precum și mecanismelor de conlucrare între structuri și forțe. Dezvoltarea și consolidarea capabilităților militare întrunite vor viza, în primul rând, forțele armate. În acest sens, va fi promovată o structură eficientă de comandă și control. Vor fi dezvoltate capabilități de luptă și suport cu un grad ridicat de reacție și de mobilitate a forțelor și mijloacelor. Vor fi instituite și capabilități de informații militare și analiză, de forțe speciale, de informații și comunicații, de sprijin logistic, inclusiv medical, dar și pentru participarea în misiuni și operații internaționale. La nivelul tehnicii aflate în dotarea Forțelor Armate, vor fi realizate procese de modernizare și/sau înlocuire a echipamentelor învechite cu sisteme performante în vederea creșterii interoperabilității cu statele partenere. Totodată, Forțele Armate, ca nucleu al sistemului național de apărare, vor deține capabilități de regenerare a forțelor în caz de urgență și război.

Procesul de reformare a Trupelor de Carabinieri – componentă a Forțelor Armate – va contribui la consolidarea capacității acestei instituții pe dimensiunea apărării naționale.

41. *Asigurarea funcționării mecanismului de mobilizare* presupune, în primul rând, elaborarea Planului de mobilizare a economiei naționale, în conformitate cu legislația în vigoare.

Autoritățile administrației publice centrale și locale, în cooperare cu instituțiile mediului privat și de afaceri, vor contribui la elaborarea și

implementarea Planului menționat și vor susține acțiunile pregătirii de mobilizare și a mobilizării (propriu-zise), în conformitate cu responsabilitățile ce le revin.

Adițional, pregătirea de mobilizare se va realiza prin instruirea continuă a instituțiilor și populației pentru situații critice, precum și prin pregătirea teritoriului. În acest context, vor fi organizate și desfășurate exerciții (simulări), la nivel operațional și strategic, în scopul testării capacității decizionale naționale, a cooperării și a procedurilor de răspuns a forțelor destinate apărării naționale. Cu ajutorul mecanismelor de conducere a statului vor fi identificate și înlăturate deficiențele de ordin economic, legislativ și organizațional. Totodată, va fi concretizat algoritmul de atragere în procesul de mobilizare a infrastructurii și a resurselor sectorului privat din Republica Moldova.

42. Intensificarea controlului parlamentar în derularea procesului actual de reformare va spori nivelul de responsabilitate al instituțiilor statului și societății față de dezvoltarea sistemului național de apărare. Acest deziderat va fi realizat atât prin prisma mecanismelor existente, cât și prin identificarea unor metode probate în practica internațională privind controlul democratic asupra sistemului național de apărare.

43. Asigurarea unui cadru legal, care va avea la bază o abordare interinstituțională și o coordonare unitară a sectorului apărării naționale. Direcția în cauză va fi realizată printr-o abordare graduală, consistentă și consecventă, dictată de necesitățile reale și prioritățile guvernării, în raport cu procesul de dezvoltare a sistemului național de apărare. Acest fapt va permite monitorizarea activităților privind apărarea, organizarea și funcționarea integrată a instituțiilor cu responsabilități în domeniu.

44. Comunicarea strategică va deveni elementul informațional indispensabil al autorităților naționale, reprezentând unul dintre instrumentele pe care statul le are la dispoziție pentru a-și atinge obiectivele în sfera securității și apărării. În această direcție, eforturile vor fi orientate spre elaborarea unei viziuni eficiente de comunicare strategică, spre transformarea structurilor de comunicare instituțională și spre elaborarea unor forme de colaborare și interacțiune între ele. Astfel, se impune o interpretare comună cu privire la comunicarea strategică necesară la nivelul tuturor autorităților publice și la nivelul tuturor politicilor și strategiilor naționale.

45. Consolidarea capacității sistemului național de apărare în sensul anticipării, prevenirii și contracarării amenințărilor și riscurilor la adresa securității statului, în special a celor cu caracter hibrid, va fi realizată prin evaluarea permanentă a mediului strategic de securitate și a situației politico-militare. Pe lângă cunoașterea riscurilor și amenințărilor, sub toate aspectele (surse, forme de manifestare, mijloace și tehnici), devine fundamentală și dezvoltarea capacității sistemului de analiză și evaluare a unui spectru larg de

informații. În acest scop, vor fi dezvoltate, prin utilizarea combinată a mijloacelor militare și a instrumentelor civile, capacitățile de identificare, în timp oportun, a pericolelor, riscurilor și amenințărilor în scopul prevenirii lor.

46. *Perfecționarea sistemului național de management al situațiilor stării de urgență* se va realiza prin consolidarea mecanismelor de conlucrare civil-militare, prin desfășurarea unui proces multidimensional și dinamic, menit să consolideze reziliența statului pe diferite dimensiuni ale securității și apărării naționale. Așadar, se va institui un cadru de prevenire a situațiilor ce periclitează apărarea națională prin efectuarea analizei indicatorilor relevanți. Va fi garantat schimbul de informații dintre instituțiile abilitate și vor fi alertați, în prealabil, factorii decidenți și centrele operaționale. Totodată, la nivel interinstituțional, vor fi organizate și desfășurate activități în scopul testării capacității mecanismelor naționale de decizie, a interacțiunii și cooperării în cadrul algoritmilor de activitate în situațiile stării de urgență.

47. *Asigurarea securității, integrității și funcționalității eficiente a infrastructurilor critice va avea la bază o abordare unică din partea instituțiilor statului.* Aceasta va defini categoriile respective la nivel național pentru a determina rolul și a stabili responsabilitățile și procedurile de activitate a instituțiilor, în scopul asigurării protecției și funcționalității optime a infrastructurilor critice ale statului.

48. *Asigurarea controlului și apărării frontierei de stat* se va realiza prin dezvoltarea infrastructurii frontierei de stat, în măsura cerințelor sistemului național de apărare. Adițional, se impune revizuirea și ajustarea mecanismului de acțiune privind asigurarea integrității teritoriale în cazuri de acțiune armată împotriva Republicii Moldova. Eforturile vor fi orientate spre implementarea coerentă a managementului integrat al frontierei de stat și spre consolidarea continuă a capacității de gestionare, pregătire și dotare corespunzătoare de reacție oportună la amenințările și riscurile frontaliere. Finalizarea procesului de demarcare a frontierei cu Ucraina și dezvoltarea mecanismelor de cooperare cu statele vecine se subscriu în setul de eforturi pe această dimensiune. Procesele în cauză vor fi dezvoltate și valorificate, astfel încât să se asigure controlul în întregime a frontierei de stat, inclusiv pe segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene.

49. *Sporirea potențialului de participare la misiuni și operații internaționale prin* intensificarea dialogului politico-militar cu structurile și instituțiile internaționale și prin consolidarea cooperării cu partenerii. Republica Moldova vizează participarea cu specialiști și/sau contingente militare și de poliție, pînă la nivel de batalion (inclusiv batalion), la misiunile și operațiile internaționale sub egida ONU, UE sau OSCE. La nivel național, vor fi dezvoltate facilități de instruire a personalului destinat participării în misiuni și operațiuni

internaționale, în conformitate cu standardele ce asigură interoperabilitatea cu structurile similare din spațiul euroatlantic.

50. Dezvoltarea capacității de control și protecție a spațiului aerian al Republicii Moldova va presupune menținerea și dezvoltarea capacităților naționale existente și dezvoltarea parteneriatelor cu statele vecine. Astfel, subiectul are la bază necesitatea investirii resurselor naționale pentru dotarea graduală (etapizată) a Armatei Naționale cu echipament și infrastructură necesară executării misiunii constituționale de apărare a spațiului aerian al statului. Mecanismele de cooperare internațională, pe segmentul apărării spațiului aerian, vor fi utilizate ca mijloace complementare în dezvoltarea capacității naționale de control și protecție a spațiului aerian.

51. Implementarea standardelor unice cu privire la protecția spațiului informațional se va efectua prin ajustarea și dezvoltarea mecanismelor existente de conlucrare interinstituțională. Preponderent se va pune accent pe capacitățile de prevenire și contracarare a atacurilor informaționale. În această direcție, vor fi dezvoltate capacități de apărare cibernetică. Totodată, instituțiile sistemului național de apărare responsabile de asigurarea securității informaționale vor promova politici ce asigură perceperea unică și integrată a spațiului informațional atât la nivel instituțional, cât și la nivelul întregii societăți. Dezvoltarea capacităților de prevenire și reacție la amenințările cibernetice și actualizarea lor permanentă va constitui o prioritate în domeniul apărării pentru autoritățile statului.

52. Consolidarea credibilității Republicii Moldova față de partenerii externi de dezvoltare prin continuarea realizării angajamentelor asumate în procesele de dezvoltare a capabilităților de apărare. Republica Moldova va continua eficientizarea mecanismelor de cooperare și asistență în domeniul securității și apărării prin programe, planuri, inițiative și acorduri bilaterale, stabilite cu partenerii în contextul formatelor de cooperare. Un efort deosebit va fi direcționat spre implementarea foii de parcurs stabilite de Inițiativa de Consolidare a Capacității de Apărare, care va permite reformarea eficientă a Forțelor Armate.

53. Perfecționarea și dezvoltarea sistemului de instruire militară și cel al învățământului militar sînt bazate pe cerințele și necesitățile de pregătire a cadrelor pentru forțele destinate apărării naționale. În Republica Moldova vor fi stimulate cercetările științifice, în corelare cu sistemul de educație, ca demers esențial pentru studierea și evaluarea riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților sectorului de apărare. Procesul în cauză se va realiza în corespundere cu actele normative naționale și cu practica internațională de instruire și formare continuă, punîndu-se accent pe perfectarea capabilităților de însușire educațională și instruire, în conformitate cu necesitățile mediului de securitate. Concomitent, va fi perfecționat și dezvoltat sistemul de instruire, învățământ și știință militară,

prin ridicarea în permanență a calității pregătirii cadrelor militare, în conformitate cu cerințele actuale. Vor fi încurajate cercetările științifice orientate spre asigurarea unui suport teoretic pertinent învățământului militar național.

54. Dezvoltarea relațiilor de cooperare. Republica Moldova va continua dialogul politic și cooperarea practică cu Uniunea Europeană, prin intensificarea colaborării în domeniile politicii de securitate și de apărare comună în vederea prevenirii conflictelor și gestionării crizelor, precum și a realizării stabilității regionale.

Totodată, Republica Moldova va continua să dezvolte și să consolideze dialogul politic și cooperarea practică cu NATO, în diverse domenii, pentru implementarea proiectelor de dezvoltare a sistemului de apărare.

De asemenea, Republica Moldova va continua să dezvolte cooperarea bilaterală și dialogul pe dimensiunea apărării cu partenerii tradiționali (precum: SUA, România, Ucraina, Marea Britanie, Estonia, Letonia, Lituania, Germania, Polonia, Turcia, China, Suedia, Franța, Italia, Japonia, Grecia, Ungaria, Georgia, Austria) și va evalua posibilitățile și/sau oportunitățile de extindere a cooperării și cu alte state. În context, va fi menținut și formatul dialogului bilateral cu Federația Rusă pentru a identifica soluții pe subiecte de interes comun.

Direcții în suport

55. Fortificarea capacităților naționale pentru combaterea terorismului, radicalismului și extremismului violent, a migrației ilegale și a traficului de armament se va efectua de către instituțiile abilitate, în colaborare cu toate instituțiile statului, inclusiv cu partenerii internaționali. Vor fi prevenite, depistate și diminuate fenomenele sus-menționate, asigurând protecția persoanei, societății și statului. Autoritățile, împreună cu partenerii internaționali, se vor implica activ în combaterea traficului de migranți și armament, care pot amenința stabilitatea social-economică, pacea și securitatea Republicii Moldova.

56. Dezvoltarea culturii de securitate și apărare se va realiza prin promovarea normelor, atitudinilor și a acțiunilor ce permit asimilarea politicii și principiilor de apărare (și planificare a apărării) de către stat și societate.

57. Dezvoltarea și consolidarea sistemului național de cercetare științifică din sectorul de securitate și apărare se vor produce în corelație cu necesitățile de cercetare-dezvoltare a structurilor de securitate și apărare. Totodată, aceste procese vor fi asigurate și prin dezvoltarea unei viziuni consolidate față de importanța cercetărilor științifice din sectorul de apărare, precum și prin identificarea măsurilor de promovare a cercetătorului științific, ca reprezentant al instituțiilor de apărare. Această viziune va institui un mecanism de activitate participativă prin implicarea actorilor din cadrul mediului academic și al societății civile interesate de domeniului securității și apărării. Prin atare mecanism, va fi asigurată o platformă de interacțiune și comunicare între sectorul guvernamental și organizațiile nonguvernamentale, ceea ce va permite orientarea

efortului comun spre analiza și evaluarea problemelor actuale privind apărarea și securitatea Republicii Moldova. Experiența obținută din cooperarea cu instituțiile internaționale pe dimensiunea cercetărilor științifice va fi exploatată în interesul formării capacității naționale în domeniul cercetărilor științifice privind securitatea și apărarea. Astfel, dinamica producției științifice trebuie să contribuie și la identificarea factorilor de risc ce țin de sistemul de apărare națională, precum și de mecanismele de contracarare a acestora, asigurând caracterul proactiv al sistemului național de apărare.

58. Creșterea capacității de reacție a sistemului de sănătate publică, în cazul situațiilor stării de urgență, de asediu sau de război, se va întemeia pe abordarea integrată a pericolelor și urgențelor, precum și pe capacitățile de asigurare a îngrijirilor medicale și de tratare a răniților în acțiuni de luptă.

59. Perfecționarea sistemului de protecție socială a efectivului structurilor sistemului național de apărare ca parte componentă a eforturilor de creștere a moralului și devotamentului față de Patrie. Vor fi dezvoltate și implementate politicile de protecție socială eficientă și adecvată întregului efectiv al sistemului național de apărare. Perfecționarea sistemului de protecție socială a efectivului sistemului național de apărare se va realiza în funcție de rolul, gradul implicării și de volumul atribuțiilor funcționale în procesele ce vizează apărarea națională.

IV. RESURSE PENTRU REALIZAREA APĂRĂRII NAȚIONALE

60. Realizarea obiectivelor prezentei Strategii implică un efort interinstituțional major, orientat spre consolidarea susținerii politice și civice a proceselor de reformare a sistemului de apărare. Eforturile naționale pentru dezvoltarea capacităților necesare în domeniul apărării se bazează pe utilizarea eficientă a întregii game de resurse puse la dispoziție, îndeosebi a celor umane, materiale și financiare. Aplicarea sistemului de planificare, programare și evaluare a forțelor, a activităților și a resurselor instituțiilor (din cadrul sistemului național de apărare) și a bugetării pe bază de programe de performanță vor contribui în mod esențial la planificarea și utilizarea cu maximă eficiență a resurselor financiare, în funcție de obiectivele expuse în Strategie. În procesul de identificare a resurselor pentru implementarea prezentei Strategii se va ține cont de capacitățile financiare și materiale ale statului.

Resurse financiare

61. Elementul esențial în realizarea obiectivelor politicii de apărare constă în asigurarea resurselor financiare necesare sistemului, din contul bugetului de stat, inclusiv prin intermediul programelor și/sau proiectelor comune dezvoltate cu partenerii externi. Experiențele anterioare demonstrează convingător că aprobarea unei strategii/concepții în domeniul apărării ce nu este asigurată

financiar duce la diminuarea capacităților de apărare a statului. Prin urmare, alocarea resurselor financiare necesare implementării acestei strategii trebuie să rămână un obiectiv prioritar al Guvernului, avînd în vedere riscurile maxime ale raportului dintre resurse alocate și misiunile stabilite, în spațiu și timp.

62. Ținînd cont de complexitatea, durata și resursele necesare procesului de consolidare, dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare, precum și de prevederile deciziilor Consiliului Suprem de Securitate, alocarea financiară va fi orientată spre **consolidarea** capacității operaționale curente a Armatei Naționale – nucleul Forțelor Armate, precum și de contribuție la securitatea regională și internațională. În acest scop, din anul următor adoptării prezentei Strategii, creșterea bugetară va fi realizată, în conformitate cu punctul 2.1.1. din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de apărare.

63. Ulterior, avînd în vedere dezideratul național de integrare europeană, în vederea **dezvoltării și modernizării** sectorului de apărare pe termen mediu sau lung, Republica Moldova va tinde spre media alocărilor bugetare europene sau va alocă necesarul de resurse financiare în conformitate cu noua configurație de forțe. Creșterile alocațiilor bugetare vor fi utilizate cu prioritate pentru dezvoltarea noii configurații de forțe ce vor asigura realizarea prevederilor punctului 36 din prezenta Strategie.

Resurse umane

64. Resursele umane constituie baza funcționării sistemului de apărare, care operaționalizează și imprimă valoare tuturor celorlalte componente. Formarea resurselor umane, pregătirea profesională continuă și profesionalizarea rămîn a fi imperative-cheie care vor fi transpuse în practică pornind de la necesitățile de apărare a țării, pe baza funcționării sistemului militar de învățămînt, atît la nivel național, cît și la nivelul învățămîntului civil și al cooperării cu partenerii externi. Procesul de asigurare a sistemului național de apărare cu resurse umane este interdependent de resursele financiare alocate, urmînd a fi abordat prin prisma aspectului demografic și, respectiv, al celui economic. Acțiunile prioritare vor fi orientate spre crearea condițiilor de valorificare a rezervelor existente în mai multe domenii social-economice, în scopul diminuării declinului demografic și înlăturării constrîngerilor ce împiedică redresarea situației demografice. O soluție temporară a acestei probleme în domeniul apărării este menținerea sistemului mixt de completare (militari în termen și prin contract) a Forțelor Armate. Aceasta reprezintă, la momentul actual, sursa principală prin care Republica Moldova poate pregăti cetățenii săi și rezerva proprie a Forțelor Armate pentru apărarea Patriei. Totodată, accentul se va pune atît pe asigurarea cantitativă, cît și pe cea calitativă a cadrelor din instituțiile și structurile de forță ale sistemului național de apărare.

65. Integrarea perspectivei de gen în cadrul politicilor de securitate și apărare a țării se va produce în conformitate cu necesitățile de completare a sistemului național de apărare cu resurse umane atât pe timp de pace, cât și pe timp de război. Totodată, acest fapt va contribui la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova privind Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate a ONU – Femeile, Pacea și Securitatea.

Resurse materiale

66. Asigurarea rezervelor materiale de stat și de mobilizare se va realiza prin elaborarea și aprobarea Planului pentru mobilizarea economiei naționale și actualizarea algoritmului de calcul și completare a rezervei de stat, ținând cont de necesitățile reale ale instituțiilor implicate în procesul de mobilizare. În conformitate cu necesitățile și prioritățile stabilite la nivel de stat, vor fi întreprinse acțiuni menite să contribuie la sporirea graduală a volumului de rezerve naționale.

67. Pe dimensiunea resurselor materiale, Guvernul va intensifica controlul național privind corectitudinea executării responsabilităților de către instituțiile de profil, dar și de către cetățenii cu atribuții în evidența acestora. Ca parte a eforturilor naționale, vor fi luate în evidență resursele de mobilizare din subordinea instituțiilor mediului privat (al agenților economici).

68. Perfecționarea mecanismului național de evidență a resurselor de mobilizare va fi abordată bidimensional: prin contribuția resurselor umane și prin cea a resurselor materiale. Astfel, eforturile naționale vor fi concentrate pe eficientizarea mecanismelor de control și evidență a resurselor în cauză. Acest fapt presupune actualizarea procedurilor de includere și scoatere de la evidență militară a cetățenilor și a resurselor materiale ale Republicii Moldova, utilizând, la nivel interinstituțional, capacitățile informaționale (bazele de date) existente. În procesele menționate va avea un rol-cheie nu numai digitalizarea mecanismului național de evidență a resurselor de mobilizare, dar și capacitatea de conlucrare a instituțiilor naționale.

V. ETAPE ȘI MECANISME DE IMPLEMENTARE

69. La implementarea Strategiei se va ține cont de asigurarea controlului civil-democratic asupra forțelor destinate apărării naționale, de transparența decizională și de comunicarea strategică.

70. Prezenta Strategie va fi implementată etapizat, în raport cu alocările bugetare, urmărindu-se utilizarea cât mai eficientă a acestora.

În **prima etapă** se va urmări consolidarea, menținerea și asigurarea parametrilor de funcționare a sistemului național de apărare actual și

identificarea potențialului de dezvoltare și/sau modernizare, concomitent cu punerea în aplicare a măsurilor care nu presupun alocări bugetare suplimentare.

Etapa a doua a implementării va avea drept obiectiv dezvoltarea și modernizarea sistemului național de apărare pe coordonatele stabilite în prezenta Strategie.

71. În acest sens, Guvernul pune în aplicare Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de apărare. Planul este parte integrantă a prezentei Strategii și cuprinde obiectivele, direcțiile de implementare, termenele de realizare a acțiunilor, costurile aferente implementării, factorii umani responsabili, indicatorii de progres și procedurile de raportare și evaluare. Totodată, prevederile prezentei Strategii vor servi drept bază pentru elaborarea Strategiei militare.

VI. MONITORIZARE, EVALUARE ȘI RAPORTARE

72. Parlamentul, Președintele și Guvernul Republicii Moldova vor monitoriza implementarea prezentei Strategii și a progreselor înregistrate prin implicarea Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică, Serviciului Consiliului Suprem de Securitate și a Cancelariei de Stat.

73. Monitorizarea procesului de implementare va fi axată atât pe indicatorii de monitorizare, cât și pe cei de progres expuși în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de apărare. Sistemul de monitorizare a implementării Strategiei va fi asigurat prin organizarea unui proces continuu de raportare prin schimb operativ de informație și evaluare a stadiului de implementare.

74. Activitățile de monitorizare a Strategiei vor fi întreprinse pe toată perioada de implementare și vor include atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, identificarea erorilor și efectelor neprevăzute, cât și eventualele rectificări de conținut și de formă pe măsura desfășurării activităților planificate.

75. Implementarea Strategiei este asigurată de către Guvern prin intermediul Ministerului Apărării, care este instituția responsabilă de asigurarea eficienței mecanismului de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei.

76. Ministerele și instituțiile vizate vor evalua procesul de implementare a obiectivelor ce le revin și vor prezenta rapoarte de progres Ministerului Apărării, care în final va asigura elaborarea raportului general de implementare a *Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei*. Anual, Ministerul Apărării va prezenta Guvernului, pînă la 1 februarie, raportul de monitorizare privind realizarea în anul precedent a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei.

77. În rapoartele de progres vor fi reflectate rezultatele înregistrate, la stadiul respectiv de implementare a Strategiei, va fi monitorizat nivelul de realizare a obiectivelor generale și specifice, va fi determinat gradul de îndeplinire a activităților planificate și de realizare a indicatorilor de performanță specifice fiecărei activități. Drept urmare, vor fi formulate propuneri de îmbunătățire și corectare a măsurilor planificate. Pentru activitățile neîndeplinite, vor fi expuse motivele neexecutării (sau cele ale executării parțiale) și vor fi propuse măsuri eficiente de realizare a obiectivelor generale ale Strategiei.

CONCEPTE ȘI TERMENI

Amenințare hibridă –tip de amenințare din partea unui adversar statal sau nonstatal (indivizi, grupări), care utilizează, conjugat și într-o manieră adaptivă (rapid, dinamic), metode și mijloace convenționale și neconvenționale (de ordin politic, militar, diplomatic, economic, cibernetic, informațional etc.) pentru a-și realiza obiectivele stabilite.

Apărare cibernetică –ansamblu de măsuri proactive și reactive prin care se asigură confidențialitatea, integritatea, disponibilitatea, autenticitatea și nerepudierea informațiilor în format electronic, în cadrul resurselor și serviciilor publice sau private, din spațiul cibernetic.

Apărare națională – ansamblu de măsuri, dispoziții și activități adoptate și desfășurate de către stat în scopul de a garanta suveranitatea națională, independența și unitatea statului, integritatea teritorială a țării și democrația constituțională împotriva oricărei forme de agresiune.

Capabilitate – produsul unor măsuri și acțiuni, care cuprinde elemente de doctrină, organizare, comandă, pregătire și instruire, dotare, infrastructură, personal și interoperabilitate, necesare pentru îndeplinirea unui obiectiv și susținerea efectului dorit.

Capacitate de apărare –totalitatea posibilităților economice, umane, tehnico-științifice, moral-politice, militare și de altă natură de care dispune statul pentru a-și asigura apărarea intereselor sale fundamentale, prin a căror mobilizare și utilizare se asigură forța necesară și capabilă de a da o ripostă adecvată oricărui agresor.

Capacitate militară – stare potențială de care poate dispune statul la un moment dat, din punct de vedere militar, privind dotarea, organizarea, echiparea, factorul uman și gradul de pregătire pentru executarea unei riposte armate (acțiuni militare).

Capacitate operațională –potențialul unei unități (structuri militare), asigurat din timp sau crescut în urma aplicării unor ordine sau indicative operative, în vederea desfășurării acțiunilor militare în conformitate cu scopul pentru care a fost creată.

Comunicare strategică –ansamblu coordonat de acțiuni și inițiative care au drept scop transmiterea informațiilor veridice ce vor influența publicul de

referință, astfel încât instituția (comunicatorul sau emițătorul) să-și realizeze obiectivul în interesul național.

Control democratic asupra sistemului național de apărare – serie de mecanisme, proceduri, legi, standarde și tradiții, prin care se exercită autoritatea politică civilă (examinarea și supravegherea procesului decizional) de către instituțiile împuternicite cu acest rol, asupra componentelor sistemului național de apărare.

Cultură de securitate și apărare – totalitatea valorilor, normelor, atitudinilor sau acțiunilor care determină înțelegerea și asimilarea, la nivelul societății, a conceptului de securitate și apărare, precum și a derivatelor acestora (securitate și apărare națională, securitate internațională, insecuritate, politică de securitate și apărare etc.). Acest concept are un rol educativ prin dezvoltarea unei atitudini cu rol preventiv pentru societate în vederea apărării și protecției personale, de grup și statale față de riscuri, amenințări, vulnerabilități, agresiuni reale și potențiale. Modul de raportare a cetățenilor la domeniul de securitate și apărare are un rol esențial în gestionarea evoluțiilor mediului intern și internațional de securitate.

Infrastructură critică – dispozitive, rețele, servicii, sisteme de bunuri materiale (energetice, de transport, de comunicații și tehnologie a informației, de furnizare a utilităților) de interes strategic și/sau de utilitate publică, a căror distrugere, aducere în stare de nefuncționare, degradare ori perturbare ar avea efecte negative majore, la nivel național sau regional, asupra stării de sănătate și siguranță a cetățenilor, mediului, funcționării economiei și activității instituțiilor statului.

Interes național de securitate și apărare – mod de raportare al statului față de o problemă sau situație din mediul de securitate, promovat în scopul asigurării prosperității, protecției și securității cetățenilor țării. Conceptul în cauză constituie baza dezvoltării obiectivelor naționale interne și externe, care garantează existența și identitatea statului, precum și stabilitatea și continuitatea acestuia.

Interoperabilitate – abilitatea unor entități de a acționa împreună în mod coerent și eficient în scopul realizării obiectivelor tactice, operaționale și strategice, prin acceptarea doctrinelor și procedurilor comune, folosirea în comun a unor elemente de infrastructură și comunicare eficientă.

Mediu de securitate – ansamblu de condiții, procese și fenomene politice, diplomatice, informaționale, militare, economice, administrative, sociale, culturale, ecologice etc., interne și internaționale, care condiționează nivelul de protecție a cetățeanului, comunității, statului, zonei sau regiunii, în raport cu provocările cu care națiunea se confruntă și oportunitățile de care dispune la un moment dat, în eforturile sale de apărare și promovare a principiilor și valorilor naționale, precum și de realizare a obiectivelor și intereselor sale de securitate. În funcție de gradul de acoperire și manifestare, mediul de securitate poate fi național, regional și internațional.

Mobilizare – activitate complexă desfășurată pe plan politic, economic, administrativ și militar în scopul asigurării cu resurse umane și tehnico-materiale necesare apărării țării și trecerii statului de la starea de pace la starea de război.

Obiectiv al politicii de apărare – derivat al obiectivelor securității naționale care generează cadrul activității practice pentru instituțiile statului, în vederea realizării viziunii strategice în domeniul apărării.

Operație de apărare – totalitatea acțiunilor militare desfășurate de mari unități militare în scopul de a zădărnici ofensiva inamicului, de a-i provoca pierderi cât mai mari, de a păstra cu fermitate pozițiile încredințate, precum și de a câștiga timp și a crea condițiile necesare pentru trecerea la acțiuni militare ofensive, în scopul eliberării teritoriului ocupat.

Planificare a apărării – componentă esențială a politicii de apărare, ce reprezintă procesul de stabilire a obiectivelor pentru asigurarea apărării naționale și căilor de realizare a acestora, precum și de determinare a volumului și structurii resurselor de apărare necesare, dar și a modului de alocare a acestora.

Politică de apărare a statului – ansamblu de viziuni, concepții, activități și relații care reflectă caracterul complex al apărării și definesc capacitatea statului privind asigurarea dezvoltării continue și gestionării eficiente a elementelor sistemului național de apărare (conducerea, forțele, resursele și infrastructura teritorială).

Sistem național de apărare – conducere, ansamblu de forțe, mijloace și elemente ale infrastructurii, precum și totalitatea acțiunilor menite să asigure apărarea țării.

Situație de criză – fază din evoluția unei societăți marcată de mari dificultăți generate de apariția unui sau unor incidente, evenimente la nivel național și/sau internațional sau de amenințări, riscuri și vulnerabilități la adresa valorilor, intereselor și necesităților actorilor implicați, care impun soluții urgente și eficiente de înlăturare a cauzelor pentru revenirea la starea de normalitate. Aceasta se manifestă prin: întreruperea sau afectarea activității politice, sociale, economice sau de altă natură; punerea în pericol a cetățenilor sau a factorilor materiali; expunerea la riscuri majore de securitate a populației sau a unei colectivități; propagarea de la nivel regional în cel național a efectelor crizei, cu afectarea concretă a securității, obiectivelor și intereselor strategice ale statului.

Spațiu informațional – mediu de activitate asociat cu formarea, crearea, transformarea, transmiterea, utilizarea, stocarea informațiilor, care produce efecte la nivel de conștiință individuală și socială, infrastructură informațională și informație.

PLAN DE ACȚIUNI
privind implementarea Strategiei naționale de apărare
pentru anii 2017-2021

1. Realizarea reformei sistemului național de apărare numai prin eforturile structurilor de forță și prin reorganizarea în interior a Forțelor Armate este imposibilă. Pentru a obține rezultatele scontate, este necesară reorganizarea cardinală a întregului sistem de planificare, programare, bugetare, conducere și organizare a apărării, iar în ceea ce privește reforma militară a sistemului, aceasta trebuie să fie ridicată la rangul celor mai importante reforme politice și economice.

2. Experiența construcției militare demonstrează convingător necesitatea asigurării financiare a reformei militare. Lansarea unei reforme militare care nu este asigurată financiar duce la distrugerea Forțelor Armate și a întregului sistem de asigurare a securității militare, precum și la discreditarea ideii unei asemenea reforme. Folosirea rezervelor interne ale Forțelor Armate, care rezultă din vânzarea patrimoniului militar neutilizat și reducerea efectivului, nu va asigura nici pe departe necesarul de fonduri. Prin urmare, alocarea resurselor financiare necesare implementării acestei strategii trebuie să rămână un obiectiv prioritar al Guvernului, avînd în vedere riscurile maxime ale raportului dintre resursele alocate și misiunile stabilite, în spațiu și timp.

3. Ținînd cont de complexitatea, durata și resursele necesare procesului de consolidare, dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare, precum și de prevederile deciziilor Consiliului Suprem de Securitate, alocarea financiară va fi orientată spre consolidarea capacității operaționale curente a Armatei Naționale – nucleul Forțelor Armate precum și de contribuție la securitatea regională și internațională. În acest scop, din anul următor adoptării prezentei Strategii și pînă în 2025, bugetul alocat va fi în conformitate cu punctul 2.1.1 din prezentul Plan.

4. Începînd cu anul 2025, în vederea dezvoltării și modernizării sectorului de apărare, se va urmări creșterea graduală anuală a bugetului apărării, astfel încît pe termen mediu sau lung se va tinde spre media alocărilor bugetare europene sau spre alocarea necesarului de resurse financiare în conformitate cu noua configurație de forțe. Creșterile alocațiilor bugetare vor fi utilizate cu prioritate pentru dezvoltarea noii configurații de forțe ce vor asigura realizarea prevederilor punctului 36 din Strategia națională de apărare.

Nr. crt.	Acțiuni	Prioritate	Instituții responsabile	Termen	Total costuri estimative		Indicatori de monitorizare/progres
					bugetul de stat	asistență externă	
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Obiective generale							
<i>1.1. Consolidarea, dezvoltarea și modernizarea capacității sistemului național de apărare, pentru a furniza răspunsul adecvat la amenințările și riscurile la adresa securității și apărării statului;</i>							
<i>1.2. Adaptarea cadrului legal pentru asigurarea funcționării eficiente a sistemului național de apărare, într-o abordare interinstituțională și în raport cu necesitățile de planificare integrată a apărării;</i>							
<i>1.3. Dezvoltarea capacităților necesare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate cu privire la securitatea și stabilitatea internațională, precum și la consolidarea păcii</i>							
2. Obiective specifice							
<i>2.1. Asigurarea corespunzătoare financiară, umană și materială a proceselor de consolidare, dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare</i>							
2.1.1.	Consolidarea capacității operaționale curente a Armatei Naționale	1	<i>De bază:</i> Guvernul; <i>în suport:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Finanțelor	Anual, din anul adoptării prezentei Strategii și până în 2025			Alocațiile financiare pentru menținerea capacităților operaționale curente asigurate; capacitățile operaționale ale Armatei Naționale consolidate
				2018	625,0 mil. lei;		
				2019	700,0 mil. lei;		
				2020	790,0 mil. lei;	-	
				2021	895,0 mil. lei;		
				2022	1015,0 mil. lei;		
				2023	1150,0 mil. lei;		
				2024	1300,0 mil. lei;		
				2025	1300,0 mil. lei;		

1	2	3	4	5	6	7	8
					lei; 1465,0 mil. lei		
2.1.2.	Dezvoltarea durabilă a sectorului de apărare națională în conformitate cu cerințele noii configurații de forțe	3	<i>De bază:</i> Guvernul; <i>în suport:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Finanțelor	Timp de 5-10 ani de la atingerea bugetului de aproximativ 1465 mil. lei	Media alocațiilor bugetare europene sau necesarul de resurse financiare în conformitate cu noua configurație de forțe	-	Dezvoltarea noii configurații de forțe asigurată de alocarea bugetului pentru sectorul de apărare al Republicii; noua configurație de forțe dezvoltată
2.1.3.	Valorificarea rezervelor umane existente în scopul reducerii deficienței de completare cu cadre a sistemului național de apărare	2	Toate autoritățile publice conform competenței	În decurs de doi ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe externe de asistență tehnică și financiară	Rezerve umane valorificate și resursele alocate în acest sens
2.1.4.	Menținerea temporară a sistemului mixt de completare (militari în termen și prin contract) a Forțelor Armate	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; <i>în suport:</i> Ministerul Finanțelor	Până la determinarea configurației optime a sistemului național de apărare (de bază fiind pachetul de forțe)	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Sistem mixt de completare cu cadre menținut
2.1.5.	Asigurarea egalității de	3	<i>De bază:</i>	Permanent	În limitele	Proiecte și	Coeficientul de încadrare a

1	2	3	4	5	6	7	8
	gen în cadrul politicilor de completare a sistemului de securitate și apărare cu resurse umane		Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței		alocațiilor bugetare	programe de asistență tehnică și financiară externă	femeilor în serviciul militar identificat și menținut
2.1.6.	Actualizarea algoritmului de calcul și completare a rezervei de stat și de mobilizare	2	<i>De bază:</i> Agenția Rezerve Materiale; <i>în suport:</i> Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Finanțelor; alte autorități publice conform competenței	Doi ani după aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Algoritm actualizat în conformitate cu necesitățile reale ale sistemului național de apărare
2.1.7.	Sporirea graduală a volumului rezervei de stat și de mobilizare	3	<i>De bază:</i> Agenția Rezerve Materiale; <i>în suport:</i> Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Finanțelor; alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Necesitățile sistemului național de apărare asigurate de volumul rezervelor de stat și de mobilizare

1	2	3	4	5	6	7	8
2.1.8.	Eficientizarea mecanismelor de control și evidență a rezervei de stat și de mobilizare	3	<i>De bază:</i> Agenția Rezerve Materiale; <i>în suport:</i> Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Finanțelor; alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Mecanisme de control și evidență eficientizate; număr de controale efectuate și de rapoarte elaborate
2.2. Asigurarea capabilităților necesare Forțelor Armate pentru îndeplinirea misiunilor stabilite, inclusiv executarea misiunilor de menținere a păcii în Zona de Securitate, până la modificarea formatului actual al forțelor mixte							
2.2.1.	Revizuirea structurii, rolului și responsabilităților fiecărei structuri de forță în cadrul sistemului național de apărare, precum și a mecanismelor de conlucrare interinstituțională	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	În decurs de doi ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Structura, rolul și responsabilitățile structurilor de forță revizuite și ajustate conform cerințelor sistemului național de apărare; mecanisme de conlucrare interinstituțională revizuite și ajustate
2.2.2.	Dezvoltarea și consolidarea în cadrul sistemului național de apărare a capabilităților militare întrunite (în special în cadrul Forțelor Armate)	2	Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne (Departamentul Trupelor de Carabinieri)	Începând cu al doilea an de la aprobarea Strategiei naționale de apărare și până în anul patru inclusiv	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capabilități militare întrunite dezvoltate și consolidate

1	2	3	4	5	6	7	8
2.2.3.	Dotarea și echiparea Forțelor Armate cu tehnică și echipamente moderne, necesare pentru îndeplinirea misiunii constituționale	1	Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne (Departamentul Trupelor de Carabinieri)	Perioada 2018-2025; după 2025 pe termen de 5-10 ani	În limitele alocațiilor bugetare; de la atingerea bugetului de aproximativ 1465 mil. lei	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capacitățile operaționale curente ale Armatei Naționale asigurate și echipate cu tehnică și echipamente moderne; configurația nouă de forțe asigurată și echipată cu tehnică și echipamente moderne
2.2.4.	Dezvoltarea capabilităților de regenerare a sistemului național de apărare în cazul situațiilor ce determină instituirea stării de urgență, asediu și război	3	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Economiei și Infrastructurii; <i>în suport:</i> Serviciul de Informații și Securitate; Ministerul Finanțelor; alte autorități publice conform competenței	Începând cu primul an de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capabilitățile de regenerare a sistemului de apărare la situațiile de urgență, asediu și de război dezvoltate
2.2.5.	Consolidarea capacității Trupelor de Carabinieri pe dimensiunea apărării naționale	1	Ministerul Afacerilor Interne	În conformitate cu Strategia de reformare a Departamentului Trupelor de	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și	Rolul și misiunea Departamentului Trupelor de Carabinieri în cadrul sistemului național de apărare definite și

1	2	3	4	5	6	7	8
				Carabinieri		financiară externă	instituționalizate
2.3. Consolidarea și revigorarea mecanismului de mobilizare a economiei naționale, a populației și a teritoriului							
2.3.1.	Elaborarea Planului de mobilizare a economiei naționale	1	<i>De bază:</i> Ministerul Economiei și Infrastructurii; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Începînd cu al doilea semestru de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Plan elaborat și aprobat
2.3.2.	Înstituirea unui mecanism de instruire a instituțiilor naționale și populației pentru activitățile privind pregătirea de mobilizare și mobilizarea	3	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Economiei și Infrastructurii; <i>în suport:</i> Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; alte autorități publice conform competenței	Începînd cu al doilea an de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Mecanism de instruire dezvoltat și instituit
2.3.3.	Stabilirea mecanismului de atragere în procesul de mobilizare a infrastructurii și resurselor sectorului privat din Republica Moldova	3	<i>De bază:</i> Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Finanțelor; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Concomitent cu elaborarea Planului de mobilizare a economiei naționale	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Mecanism stabilit și racordat la necesitățile sistemului național de mobilizare

1	2	3	4	5	6	7	8
2.3.4.	Pregătirea din timp a teritoriului național pentru situații care impun pregătirea de mobilizare și mobilizarea	3	<i>De bază:</i> Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Ministerul Economiei și Infrastructurii; <i>în suport:</i> Ministerul Apărării	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Teritoriul național pregătit pentru situații de urgență, asediu și război
2.4. Asigurarea funcționării integrate a mecanismelor de conlucrare și cooperare interinstituțională în domeniul securității și apărării naționale							
2.4.1.	Consolidarea mecanismelor de conlucrare civil-militară	3	<i>De bază:</i> Parlament; Guvern; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Domenii de activitate care necesită perfecționarea și/sau intensificarea mecanismelor de conlucrare civil-militară identificate și raportate autorităților Republicii Moldova
2.4.2.	Organizarea și desfășurarea activităților de testare a capacității mecanismelor naționale de decizie, a interacțiunii/cooperării și a algoritmilor de acțiune în situațiile stării de urgență, asediu sau război	1	<i>De bază:</i> Consiliul Suprem de Securitate; Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> alte autorități publice	Anual	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Număr de activități desfășurate

1	2	3	4	5	6	7	8
			conform competenței				
2.4.3.	Stabilirea responsabilităților și procedurilor de activitate ale instituțiilor sistemului național de apărare în contextul protecției și asigurării funcționalității optime a infrastructurilor critice ale statului	2	<i>De bază:</i> Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne	Doi ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Acte normative privind responsabilitățile și procedurile de activitate ale instituțiilor vizate în domeniul protecției infrastructurilor critice elaborate aprobate
2.5. Armonizarea/ajustarea prevederilor legale, normative și de politici care reglementează sistemul național de apărare și instituirea unui mecanism unic de planificare a apărării naționale							
2.5.1.	Instituirea grupului de lucru interdepartamental și evaluarea cadrului legislativ, normativ și de politici în vederea ajustării acestuia	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; <i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; Ministerul Justiției; alte autorități publice conform competenței	Doi ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Grup de lucru interdepartamental instituit; cadrul legislativ, normativ și de politici evaluat
2.5.2.	Elaborarea și promovarea proiectelor de modificare a actelor identificate	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; <i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate;	În funcție de rezultatele acțiunii 2.5.1	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Acte ajustate/armonizate conform cerințelor sistemului național de apărare

1	2	3	4	5	6	7	8
			Ministerul Justiției; alte autorități publice conform competenței				
2.5.3.	Instituirea și aplicarea sistemului de planificare, programare și evaluare a forțelor, a activităților și a resurselor instituțiilor (din cadrul sistemului național de apărare) și a bugetării pe bază de programe (PPBES)	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Trei ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Sistem PPBES instituit, aplicat și funcțional în cadrul sistemului național de apărare
2.6. Asigurarea capacității de control și protecție a spațiului aerian							
2.6.1.	Menținerea capacității naționale existente de supraveghere și control al spațiului aerian	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Finanțelor; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capacitatea curentă de supraveghere și control al spațiului aerian menținută
2.6.2.	Dezvoltarea capacității naționale existente de supraveghere și control al spațiului aerian	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Finanțelor; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Perioada 2018-2025; după 2025 pe termen de 5-10 ani	În limitele alocațiilor bugetare; de la atingerea bugetului de aproximativ 1465 mil. lei	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Proiecte de modernizare și dezvoltare elaborate, prezentate și aprobate; Armata Națională capabilă să supravegheze și să controleze spațiul aerian național

1	2	3	4	5	6	7	8
2.6.3.	Dotarea graduală/etapizată a Armatei Naționale cu echipament și infrastructură necesare executării misiunii constituționale de apărare a spațiului aerian al statului	2	Ministerul Apărării; Ministerul Finanțelor	Timp de 5-10 ani de la atingerea bugetului de aproximativ 1465 mil. lei	Media alocărilor bugetare europene sau necesarul de resurse financiare în conformitate cu noua configurație de forțe	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Armata Națională capabilă să apere spațiul aerian național
2.6.4.	Utilizarea mecanismelor de cooperare internațională pe segmentul apărării spațiului aerian, ca mijloc complementar de dezvoltare a capacității naționale de control și protecție a spațiului aerian	2	Ministerul Apărării	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Număr de proiecte și programe de asistență externă obținute
2.7. Asigurarea apărării frontierei de stat							
2.7.1.	Revizuirea și ajustarea mecanismului de acțiune a instituțiilor responsabile de asigurarea integrității teritoriale în cazuri de agresiune armată împotriva Republicii Moldova	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> Ministerul Finanțelor	În decurs de doi ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Probleme identificate; mecanism revizuit și ajustat; cadrul legislativ ajustat; instituții cu atribuții în asigurarea apărării frontierei de stat pregătite și dotate corespunzător

1	2	3	4	5	6	7	8
			(Serviciul Vamal)				
2.7.2.	Dezvoltarea infrastructurii frontierei de stat în măsura cerințelor sistemului național de apărare	3	<i>De bază:</i> Ministerul Afacerilor Interne; <i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Apărării; Agenția Relații Funciare și Cadastru	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Proces de demarcare a frontierei finalizat; sectorul de sud-est al frontierei acoperit cu sistem de comunicații în standard TETRA; frontiera și zona de frontieră amenajate cu mijloace de monitorizare video/termo/radiolocație; fișia de protecție a frontierei de stat amenajată corespunzător; rețeaua de drumuri atât de-a lungul frontierei, cât și drumuri care duc spre frontieră dezvoltată
2.7.3.	Implementarea coerentă a politicii privind managementul integrat al frontierei de stat	3	Instituțiile din cadrul sistemului de management integrat al frontierei <i>(conform Hotărârii Guvernului nr.1005 din 10 decembrie 2014 și Hotărârii Guvernului nr.902 din 31 decembrie 2015)</i>	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Politica privind managementul integrat al frontierei de stat implementată și funcțională
2.7.4.	Dezvoltarea mecanismelor de cooperare cu Ucraina în	1	<i>De bază:</i> Ministerul Afacerilor	În decurs de un an de la	În limitele alocațiilor	Proiecte și programe	Mecanisme de control al segmentului central al

1	2	3	4	5	6	7	8
	contextul asigurării controlului segmentului central al frontierei moldo-ucrainene		Interne; <i>în suport:</i> Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal); Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Cancelaria de Stat (Biroul politici de reintegrare)	aprobarea Strategiei naționale de apărare	bugetare	de asistență tehnică și financiară externă	frontierei moldo-ucrainene instituite și funcționale
2.8. Asigurarea securității informaționale							
2.8.1.	Analiza și transpunerea la nivel național a standardelor europene și internaționale ce țin de protecția și securitatea rețelelor de comunicații electronice și înaintarea lor spre adoptare către Institutul Național de Standardizare	2	<i>De bază:</i> Ministerul Economiei și Infrastructurii; <i>în suport:</i> Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; alte autorități publice conform competenței	În decurs de doi ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Standarde adoptate
2.8.2.	Dezvoltarea capacității autorităților publice centrale în domeniul asigurării securității cibernetice	1	<i>De bază:</i> Ministerul Economiei și Infrastructurii; <i>în suport:</i> Serviciul de Informații și	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capacități dezvoltate

1	2	3	4	5	6	7	8
			Securitate; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Centrul Telecomunicații Speciale; alte autorități publice conform competenței				
2.8.3.	Dezvoltarea capacității de comunicare strategică a autorităților publice centrale	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capacități de comunicare strategică dezvoltate la nivel instituțional
2.8.4.	Monitorizarea, consolidarea și perfecționarea sistemului de protecție a informațiilor atribuite la „secret de stat”	1	<i>De bază:</i> Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> autoritățile publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	-	Acte normative departamentale examinate, avizate și coordonate; controale de verificare a regimului secret în cadrul instituțiilor vizate efectuate; sisteme informaționale și de comunicații electronice autorizate
2.8.5.	Asigurarea implementării cerințelor minime obligatorii de securitate	2	<i>De bază:</i> Ministerul Economiei și	În decurs de trei ani de la aprobarea	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de	Cerințe minime obligatorii de securitate cibernetică implementate de către toate

1	2	3	4	5	6	7	8
	cibernetică		Infrastructurii; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Strategiei naționale de apărare		asistență tehnică și financiară externă	autoritățile publice centrale
2.8.6.	Promovarea politicilor de percepere unică și integrată a spațiului informațional, atât la nivel instituțional, cât și al întregii societăți	3	<i>De bază:</i> autoritățile publice centrale; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței/ reprezentanți ai mediului academic și ai societății civile	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Documente de politici elaborate și implementate
2.9. Eficientizarea sistemului de evaluare permanentă a situației de securitate și avertizare prealabilă privind riscurile și amenințările la adresa apărării naționale							
2.9.1.	Consolidarea capacității de anticipare, prevenire și contracarare a amenințărilor și riscurilor la adresa securității statului, în special a celor cu caracter hibrid	1	<i>De bază:</i> Serviciul de Informații și Securitate; Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capacitatea de anticipare, prevenire și contracarare a amenințărilor și riscurilor la adresa securității statului consolidată
2.9.2.	Evaluarea mediului strategic de securitate și a situației politico-militare	1	<i>De bază:</i> Serviciul de Informații și Securitate; Ministerul Apărării;	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și	Factori decizionali din stat asigurați cu produse analitice privind mediul strategic de securitate

1	2	3	4	5	6	7	8
			<i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței			financiară externă	
2.9.3.	Utilizarea adecvată și proporțională a mijloacelor de acțiune militară și civilă în dezvoltarea capacităților necesare de identificare a riscurilor și amenințărilor	2	<i>De bază:</i> Serviciul de Informații și Securitate; Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Toate mijloacele civile și militare utilizate în dezvoltarea capacităților necesare de identificare a riscurilor și amenințărilor; proiecte privind dezvoltarea capacităților menționate elaborate și realizate
2.10. Asigurarea protecției sociale a personalului sistemului național de apărare							
2.10.1.	Dezvoltarea politicilor de protecție socială a personalului sistemului național de apărare	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Cadrul legal îmbunătățit; politici de îmbunătățire a condițiilor sociale ale personalului elaborate și implementate
2.11. Creșterea nivelului de participare efectivă a Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității							
2.11.1.	Întreprinderea măsurilor necesare în scopul sporirii participării Republicii Moldova la operații	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne;	În decurs de șase luni de la aprobarea Strategiei	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență	Intenția Republicii Moldova privind sporirea participării la operații internaționale declarată la

1	2	3	4	5	6	7	8
	internaționale sub egida ONU pînă la nivel de batalion		<i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	naționale de apărare		tehnică și financiară externă	ONU
2.11.2.	Dezvoltarea capacității necesare pentru sporirea participării la operații internaționale în conformitate cu angajamentelor asumate	1	Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne	În decurs de trei ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	O unitate de nivel batalion pregătită pentru detașare
2.11.3.	Implicarea partenerilor internaționali în procesul de dezvoltare a capacității declarate	1	Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Număr de proiecte și programe de asistență externă obținute
2.11.4.	Dezvoltarea capabilităților naționale de instruire a personalului destinat participării în misiuni și operațiuni internaționale	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; <i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Capabilități naționale de instruire corespunzătoare cerințelor de pregătire a unităților declarate pentru participarea la misiunile sub egida ONU; cursuri de instruire la distanță în domeniul politicii de securitate și apărare comună lansate în cooperare cu Uniunea Europeană

1	2	3	4	5	6	7	8
2.12. Eficientizarea mecanismelor de cooperare cu partenerii externi de dezvoltare							
2.12.1.	Consolidarea credibilității Republicii Moldova față de partenerii externi de dezvoltare prin respectarea angajamentelor în domeniul securității și apărării, asumate în contextul formatelor de cooperare	1	<i>De bază:</i> Parlament; Guvern; <i>în suport:</i> toate instituțiile statului conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Republica Moldova considerată un partener de încredere
2.12.2	Intensificarea cooperării cu Uniunea Europeană în domeniul politicii de securitate și apărare comună	1	<i>De bază:</i> Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; <i>în suport:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Număr de experți din Republica Moldova detașați în misiunile și operațiunile din domeniul politicii de securitate și apărare comună; număr de experți care au beneficiat de instruire în domeniul politicii de securitate și apărare comună; Acordul RM-UE privind procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate semnat și implementat
2.12.3.	Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu NATO, în cadrul formatului PpP, inclusiv pe dimensiunea	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; <i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Externe și Integrării	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și	Proiecte de asistență pentru Republica Moldova în limitele formatului de cooperare PpP, în special cele ce țin de Inițiativa de

1	2	3	4	5	6	7	8
	Inițiativei de Consolidare a Capacității de Apărare		Europene; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate			financiară externă	Consolidare a Capacității de Apărare și Programul Știință pentru Pace și Securitate aprobate; Oficiu de legătură NATO-RM înființat și funcțional
2.12.4.	Dezvoltarea cooperării bilaterale pe dimensiunea apărării cu partenerii tradiționali și evaluarea posibilităților/opportunităților de extindere a cooperării și cu alte state	1	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; <i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Număr de acorduri bilaterale semnate
2.13. Eficientizarea sistemului de educație, instruire și cercetări științifice în domeniul securității și apărării							
2.13.1.	Evaluarea programelor de studii în domeniul învățământului militar în scopul dezvoltării și perfecționării sistemului de învățământ	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; <i>în suport:</i> Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Sistem de învățământ militar evaluat și perfecționat
2.13.2.	Evaluarea programelor de instruire militară în scopul dezvoltării și perfecționării sistemului de instruire	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; <i>în suport:</i> Ministerul Afacerilor Interne	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Sistem militar de instruire evaluat și perfecționat
2.13.3.	Dezvoltarea și	3	<i>De bază:</i>	Permanent	În limitele	Proiecte și	Proiecte naționale de

1	2	3	4	5	6	7	8
	consolidarea sistemului național de cercetări științifice în domeniul securității și apărării		Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> Academia de Științe a Moldovei; Ministerul Finanțelor; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; societatea civilă		alocațiilor bugetare	programe de asistență tehnică și financiară externă	cercetări științifice în domeniul securității și apărării dezvoltate
3. Acțiuni în suportul realizării obiectivelor politicii de apărare							
3.1.	Fortificarea capacităților naționale pentru combaterea terorismului, manifestărilor de radicalism și extremism, secesionism, a migrației ilegale și a traficului de armament	3	<i>De bază:</i> Serviciul de Informații și Securitate; Ministerul Afacerilor Interne; <i>în suport:</i> Ministerul Apărării	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Legislația națională în domeniul prevenirii și combaterii terorismului revizuită/perfecționată; cadrul juridic internațional implementat; interacțiunea dintre autoritățile publice consolidate
3.2.	Dezvoltarea și promovarea culturii de securitate și apărare în cadrul instituțiilor de stat și al întregii societăți	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate;	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Proiecte și activități privind dezvoltarea și promovarea culturii de securitate și apărare derulate/ implementate

1	2	3	4	5	6	7	8
			<i>în suport:</i> Academia de Științe a Moldovei; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării				
3.3.	Creșterea capacității de reacție și răspuns a sistemului de sănătate publică în situații de urgență provocate de factori naturali, tehnogeni, biologici, radiologici și sociali	2	<i>De bază:</i> Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; <i>în suport:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate	Permanent	210,000 lei	400,000 lei	Gradul de acoperire financiară (%) a necesităților
3.4.	Aplicarea mecanismelor de control parlamentar față de procesele de reformare a sistemului național de apărare	1	Parlament (Comisia de profil)	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Număr de rapoarte și audiențe solicitate de la instituțiile cu responsabilități în procesele de reformare a sistemului național de apărare
3.5.	Utilizarea eficientă a elementului de comunicare strategică la nivel național în procesele de consolidare, dezvoltare și modernizare a capacității sistemului național de apărare	1	Parlament (Comisia de profil); Consiliul Suprem de Securitate	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Număr de activități informative organizate; număr de instituții și publicul implicat

1	2	3	4	5	6	7	8
3.6.	Consolidarea integrității în cadrul sistemului național de apărare	2	<i>De bază:</i> Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; <i>în suport:</i> alte autorități publice conform competenței	Permanent	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Nivel înalt de integritate în cadrul instituțiilor sistemului național de apărare; angajamente naționale în cadrul programului Building Integrity realizate
4. Documente în suportul Strategiei naționale de apărare elaborate la nivel sectorial							
4.1.	Elaborarea și aprobarea Strategiei militare	-	Ministerul Apărării	Pînă la șase luni după aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Strategie elaborată, aprobată și implementată
4.2.	Implementarea Strategiei militare	-	Ministerul Apărării	Perioada 2018-2025; după 2025 pe termen de 5-10 ani	În limitele alocațiilor bugetare de la atingerea bugetului de aproximativ 1465 mil. lei	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Strategie implementată: 1) capacitățile operaționale curente ale Armatei Naționale consolidate; 2) configurația nouă de forțe dezvoltată și modernizată
4.3.	Aprobarea și implementarea Strategiei de reformare a	-	Ministerul Afacerilor Interne	2017-2018	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de	Strategie elaborată, aprobată și implementată

1	2	3	4	5	6	7	8
	Departamentului Trupelor de Carabinieri					asistență tehnică și financiară externă	
4.4.	Elaborarea, aprobarea și implementarea planurilor sectoriale de implementare a Strategiei naționale de apărare	-	Autoritățile publice cu responsabilități în domeniul apărării	În următorul an fiscal după aprobarea Strategiei naționale de apărare	În limitele alocațiilor bugetare	Proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă	Planuri elaborate, aprobate și implementate

Notă:

În scopul realizării obiectivelor Strategiei naționale de apărare și raționalizării eforturilor și resurselor alocate în acest sens, prezentul Plan stabilește mecanismul de atribuire a priorităților acțiunilor (rubrica „Prioritate”). Această măsură are drept scop ghidarea instituțiilor în realizarea sarcinilor ce le revin în cadrul procesului de implementare a Strategiei naționale de apărare.

Prioritatea 1 – delimitează acțiunile de importanță majoră care vizează domenii ce necesită o abordare imediată. În conformitate cu prevederile Strategiei naționale de apărare, categoria respectivă vizează măsurile de dezvoltare ale Forțelor Armate – nucleul sistemului național de apărare.

Prioritatea 2 – se atribuie acțiunilor condiționate de realizarea anumitor elemente din „Prioritatea 1” și/sau celor care nu afectează procesul de inițiere a anumitor reforme în primii doi ani de la aprobarea Strategiei naționale de apărare.

Prioritatea 3 – se atribuie acțiunilor condiționate de realizarea anumitor elemente din „Prioritățile 1 și 2” și/sau celor care cad sub responsabilitatea mai multor instituții și sînt aferente, dar nu vizează nemijlocit sistemul național de apărare.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ №1043

от 5 декабря 2017 г.

Кишинэу

О проекте постановления Парламента об утверждении Стратегии национальной обороны и Плана действий по ее реализации на 2017-2021годы

На основании положений части (3) статьи 36⁵ Закона № 345-XV от 25 июля 2003 года о национальной обороне (Официальный монитор Республики Молдова, 2003 г., № 200-203, ст. 775), с последующими изменениями и дополнениями, Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Одобрить и представить Президенту Республики Молдова для представления на утверждение Парламенту проект постановления Парламента об утверждении Стратегии национальной обороны и Плана действий по ее реализации на 2017-2021 годы.

Премьер-министр

ПАВЕЛ ФИЛИП

Контрасигнуют:

Министр юстиции

Владимир Чеботарь

Министр финансов

Октавиан Армашу

Министр внутренних дел

Александру Жиздан

ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
об утверждении Стратегии национальной обороны
и Плана действий по ее реализации в 2017-2021 годах**

Парламент принимает настоящее постановление.

Статья 1. – утвердить:

- 1) Стратегию национальной обороны согласно приложению № 1;
- 2) План действий по реализации Стратегии национальной обороны на 2017-2021 годы согласно приложению № 2.

Статья 2. – Правительству осуществлять мониторинг процесса внедрения Стратегии национальной обороны и ежегодно представлять Парламенту отчет о реализации Плана действий.

Председатель Парламента

СТРАТЕГИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОБОРОНЫ

ВВЕДЕНИЕ

1. Национальная оборона – это основная и особая сфера национальной безопасности, которая взаимодействует с различными процессами развития государства: политическими, социальными, экономическими, технологическими, военными, дипломатическими, информационными, а также институциональными. Оборона представляет собой необходимое условие для обеспечения экономического процветания и развития общества в целом. Оборона является конкретным выражением стратегической концепции и практики, принятой в Республике Молдова, с целью защиты суверенитета, независимости и единения страны, территориальной целостности и конституционной демократии от выявленных опасностей, угроз и провокаций или какой-либо агрессии.

2. С момента провозглашения своей независимости, Республика Молдова прошла через многообразный процесс консолидации институциональных способностей национальной системы обороны. Этот процесс продолжается и в настоящее время. Эволюция событий на региональном и международном уровне предопределила приближение европейских принципов и ценностей посредством внешней политики интегрирования в Европейское Сообщество (ЕС), а также усиление и углубление отношений с Организацией Североатлантического договора (далее – НАТО), сохраняя при этом нейтралитет, установленный в Конституции Республики Молдова. На протяжении этих лет процесс развития национальной системы обороны был затронут многими внешними и внутренними факторами, а также экономическими, политическими, военными, информационными, социальными и геополитическими факторами. Таким образом, укрепление, развитие и модернизация этой системы становится безотлагательной необходимостью, требующей значительных усилий по концептуально-нормативному и действенно-функциональному регулированию.

3. Стратегия национальной обороны (далее – *Стратегия*) предполагает в перспективе адаптацию национальной системы обороны к вышеуказанным требованиям. Данная Стратегия совместно со Стратегией национальной безопасности и другими стратегическими документами в данной области является политическим документом, на основе которого реализуется планирование национальной обороны и устанавливаются

способы реализации функций государственных институтов, с целью обеспечения национальной обороны согласно положениям Закона № 345-XV от 25 июля 2003 года о национальной обороне. Данная Стратегия основана на Стратегии национальной безопасности и Программе деятельности Правительства 2016-2018.

4. Сфера обороны носит динамичный, комплексный и многосторонний характер, напрямую зависимый от реальности, политических, административных, экономических и культурных процессов государства. В контексте этих взаимосвязей, а также различных угроз в отношении национальной безопасности и обороны, в развитии системы обороны необходим межинституциональный подход, предполагающий, по крайней мере, два соотносительных аспекта: во-первых, государственные учреждения будут иметь больше обязанностей в области обороны в специфических сферах деятельности и, во-вторых, для выполнения этих обязанностей и, соответственно, целей политики обороны, возникает необходимость единой и интегрированной координации этих учреждений. Роль Стратегии – это идентификация, разъяснение и объединение усилий институтов власти по внедрению политики обороны и безопасности, а также эффективная координация их действий.

5. В первой главе Стратегии определен стратегический аспект, обозначены национальные ценности и интересы, выделены ориентиры среды безопасности. Также указаны риски и угрозы в области обороны, а также на факторы, влияющие на политику обороны. Во второй главе представлены стратегическая концепция, общие и специфические цели политики обороны, а в третьей главе – приоритетные и последующие действия обороны, направленные на развитие и консолидацию национальной системы обороны. Следующая глава представляет финансовые, людские и материальные ресурсы, необходимые для выполнения целей политики обороны и материализации направления действий. Пятая глава излагает этапы и механизмы внедрения, а в последней главе представлены аспекты относительно мониторинга, оценки и отчетности о выполнении поставленных целей.

I. СТРАТЕГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Национальные ценности и интересы

6. В основе развития системы национальной обороны находятся ценности и интересы Республики Молдова, определенные в Стратегии национальной безопасности. Национальные ценности сосредоточены на строгом соблюдении человеческого достоинства, равенства права и

свободах, культурной и этнической идентичности путем соблюдения верховенства закона.

Национальные интересы это:

- 1) гарантирование суверенитета, независимости и территориальной целостности государства;
- 2) обеспечение стабильного и устойчивого развития государства;
- 3) европейская интеграция;
- 4) территориальная реинтеграция;
- 5) процветание и благосостояние граждан;
- 6) участие в обеспечении международной безопасности.

Данные ценности и интересы отражают решимость государства в установлении такой среды, в которой граждане смогли бы жить в безопасности и процветании.

Среда безопасности

7. События последних десятилетий демонстрируют то, что среда международной безопасности является динамичной, комплексной и характеризуется непостоянством и непредсказуемостью. Мировое распределение сил всегда находится в движении на международном уровне, а также между государствами и неправительственными участниками. Наблюдаются постоянные изменения в области международной безопасности политического, экономического, военного, информационного, социального, этнического и культурного характера, в которой происходят и вооруженные конфликты в разных регионах мира.

8. В последние годы на международном уровне произошло много событий, которые повлияли и продолжают влиять, прямо или косвенно, на область мировой безопасности, дестабилизируя ее и порождая разногласия между различными участниками. Как следствие этого, сохранение безопасности на европейском континенте становится все сложнее. По различным причинам некоторые государства предпринимают самостоятельные действия, которые противоречат принципам международного права. Аннексия Крыма, вооруженный конфликт в восточных регионах Украины, война в Сирии, конфликты на Ближнем Востоке, активизация действий террористических группировок, а также кризис, вызванный миграцией из стран Ближнего Востока, Африки, Центральной и Южной Азии, создали условия для усиления терроризма на международном уровне, что непосредственно влияет на региональную безопасность.

9. По своему географическому расположению Республика Молдова является составной частью системы безопасности бассейна Черного моря, являющейся зоной интереса для ряда региональных и международных сил.

Система безопасности в данной зоне находится под влиянием существования «оси нерешенных конфликтов» (регионы: Приднестровье, Южная Осетия, Абхазия и Нагорный Карабах), а также существующие конфликты (пример Украины). Стремясь к интеграции в культурное, экономическое и социальное европейское сообщество, Республика Молдова должна консолидировать, развивать и модернизировать систему национальной безопасности и обороны с учетом изменений в области безопасности.

Угрозы и риски

10. Совокупность угроз и рисков, выявленных вследствие анализа области стратегической безопасности на международном, региональном и национальном уровне, составляют взаимосвязанные элементы гибридной войны, как способа выражения войны нового поколения. Этот вид войны выделяется специфической формой проявления, которая колеблется между конвенциональным и неконвенциональным спектром войны, создавая разнообразные последствия, которые сложно предусмотреть и которым сложно противостоять. В то же время, этой войне свойственны различные действия – от действий войск без опознавательных знаков или вероломных действий военных формирований и комбатантов до пропагандистских действий, информационной войны и кибервойны.

11. К специфическим действиям гибридной войны можно добавить и ряд элементов, которые могут иметь дополнительный или синергический эффект, разрушая область обороны, такие как нелегальная миграция, незаконная продажа оружия, террористические акты, химическая, биологическая, радиоактивная и ядерная опасность, акты насилия и организованная преступность.

12. Сложность и многочисленные эффекты взаимодействия этих элементов усложняют определение точного различия между угрозами и рисками, по этой причине «угрозы и риски» будет включать всю гамму установленных и представленных в приоритетном порядке элементов.

13. Военный потенциал в Приднестровском регионе Республики Молдова. В восточном регионе Республики Молдова присутствует существенный военный потенциал вооруженных сепаратистских сил, которые всесторонне поддерживаются из-за рубежа.

В то же время, в восточном регионе присутствуют военные формирования Российской Федерации, размещенные на территории Республики Молдова, нарушая Конституцию страны.

Сепаратистские и иностранные силы, находящиеся незаконно в восточном регионе, обладают значительной военной способностью

(которые в любой момент могут стать интервенционной силой), что может позволить режимам Тирасполя и Российской Федерации продвигать свои стратегические цели. Синергия этих двух компонентов может усилить критичность этого фактора.

Эта военная сила представляет собой большую угрозу суверенитету и территориальной целостности Республики Молдова.

14. Использование инструментов информационной пропаганды.

Как элемент информационной войны, иностранная пропаганда, используя технику манипуляции средствами массовой информации, способна отрицательно повлиять на общественное мнение граждан, повлиять на стратегические направления внешней политики и нанести вред правительственным учреждениям Республики Молдова, в частности учреждениям системы обороны.

Иностранная пропаганда является одной из угроз национальным ценностям и интересам, уменьшая доверие общества к учреждениям системы национальной безопасности и их способности защищать территорию страны и ее население. Пропаганда, в частности та, которая ведется различными средствами информации (СМИ, социальные сети и др.), способствует появлению радикализма и экстремиско-террористических действий.

15. Атаки на критическую инфраструктуру Республики Молдова.

Элементы критической инфраструктуры являются важными как для развития общества в целом, так и для системы обороны (высоковольтные линии, плоты, мосты, виадуки, коммуникации, включая составную hardware информационной инфраструктуры и электронных коммуникаций национальной системы обороны). Выведение из строя, уничтожение, нейтрализация элементов критической инфраструктуры может непоправимо повлиять на способности национальной системы обороны.

16. Кибернетические атаки. Информационная инфраструктура, а также электронные коммуникации национальной системы обороны является уязвимыми и все чаще подвергаются кибернетическим атакам. С развитием информационных технологий, угрозы в адрес национальной обороны становятся все весомее. Необходимость обеспечения стратегии информационной безопасности по мере возникновения угроз является особенно важной. Эти угрозы представляют собой серьезную опасность и имеют цель блокировать или уничтожить информационные службы и системы, а также критическую инфраструктуру, ликвидировать коммуникационные сети для получения секретной информации из стратегических областей государства (которые не ограничиваются обороной, экономикой и энергетикой, хоть и включают их). Все это и формирует ядро группы угроз.

17. Нестабильность и конфликт на территории Украины. Существует возможность расширения зоны нестабильности из Украины к границам Республики Молдова. Определенные элементы и социальные группы с экстремистскими взглядами из Республики Молдова или извне, воодушевившись нестабильностью в Украине, могут предпринять попытки саботажа и гибридной войны на территории Республики Молдова.

Такие действия представляют собой угрозу критической инфраструктуре, общественному порядку, безопасности и благосостоянию населения. Такие действия могут помешать Республике Молдова осуществлять свои стратегические цели и, таким образом, ограничить возможность мирного решения военного конфликта в Приднестровском регионе, а также восстановления территориальной целостности и сохранения суверенитета.

18. Нелегальная миграция. Республика Молдова служит и, вероятно, будет служить транзитной зоной для потоков мигрантов на их пути в развитые страны Западной Европы, а в итоге даже конечным направлением для мигрантов. Этот факт усиливает вероятность внедрения на государственную территорию враждебных и/или террористических элементов.

19. Нелегальная продажа оружия представляет собой опасность в области обороны, поскольку предоставляет возможность лжегосударственным и негосударственным элементам приобрести оружие, боеприпасы и продукцию с двойным предназначением. Это также ведет к быстрому распространению малокалиберного оружия, которое стоит относительно дешево, легко перевозится и используется в ситуациях и зонах возможного возникновения военных конфликтов.

20. Террористическая деятельность. Республика Молдова не находится в эпицентре международной террористической деятельности, но косвенно все-таки затронута процессами, связанными с терроризмом и другими формами агрессивного выражения экстремизма, что является серьезной угрозой международной, национальной и региональной безопасности, так как эти явления сложно прогнозировать и предупреждать. Антитеррористические способности реагирования и обороны становятся очень важными для Республики Молдова из-за недавних терактов на европейском континенте, а также из-за географического расположения страны.

21. Химическая, биологическая, радиоактивная и ядерная опасность. Химические, биологические, радиологические и ядерные

материалы, а также оборудование для их использования, включая боевое снаряжение (вооружение, оружие или оригинальные/беспримесные формы) могут причинить вред здоровью и угрожать жизни населения, окружающей среде и достоянию государства, тем самым создавая сложности экономического и политико-социального плана, на местном, региональном и даже международном уровне, что создало бы значительный риск.

22. Природные и техногенные риски. Природные или техногенные катастрофы, а также их последствия (человеческие потери и материальный ущерб и т.д.) могут повлиять на способность обороны либо дополнительно воздействовать на ресурсы обороны, особенно когда происходят одновременно с нападением.

23. Экономические проблемы, высокий уровень коррупции, бедность, миграция квалифицированной рабочей силы, демографический спад, отсутствие социального единения, эпидемии и пандемии и т.д. могут иметь роль катализатора, что может способствовать проявлению угроз и опасностей, увеличивая негативное влияние на эффективность управления и администрирования, а также финансирования и развития способностей обороны (оснащение, снаряжение, квалификация персонала, преданность и мотивация).

24. Издержки стратегической области обороны, включительно на национальном уровне, порождают ряд угроз безопасности и обороне государства. Ситуация в восточных регионах Украины, а также невозможность осуществления в настоящее время конституционными властями контроля в Приднестровском регионе Республики Молдова увеличивает опасность возникновения нестабильности и искажения европейского курса Республики Молдова.

Факторы, влияющие на политику обороны государства

25. Республика Молдова имеет статус нейтралитета, узаконенный Конституцией. В то же самое время, нейтралитет не означает изолирование, а скорее – участие страны не только в качестве потребителя безопасности, но и активного участника в развитии международных отношений, наряду с использованием и развитием всех благоприятных возможностей международного сотрудничества, при беспристрастном отношении и без предубеждений, продвигая при этом национальные интересы безопасности и обороны. Эти действия будут поддерживать и в дальнейшем развитие обороноспособности, реализацию стратегических целей и способствовать в борьбе с исходящими угрозами и опасностями.

Геополитические изменения на региональном и мировом уровне доказывают, что безопасность и оборона во многом превосходят

возможности государства. Этот факт доказывает, что их надо строить на парадигме эффективного сотрудничества со всеми партнерами. Следовательно, Республика Молдова должна будет консолидировать и даже расширять уровень сотрудничества с региональными и мировыми сторонами путем использования уже существующих отношений партнерства, а также строить новые отношения в соответствии с национальными интересами.

26. Принятие и внедрение Мировой стратегии внешней политики и безопасности Совета Европы с целью создания проевропейской системы, приобретает особое значение для стран-членов, а также для партнеров, открывая при этом новые возможности сотрудничества. Европейский Союз подтвердил свои обязательства по поддержке мирного урегулирования военного конфликта в Приднестровском регионе Республики Молдова, а Республика Молдова, в свою очередь, увеличит свое содействие в миссиях под эгидой ООН, ЕС и ОБСЕ.

27. Республика Молдова развила практическое сотрудничество с НАТО в разных сферах и под разными аспектами: образование и наука, наращивание оборонного потенциала (пример: Инициатива по наращиванию оборонного потенциала), военные учения, менеджмент катастроф, повышение уровня смежных действий/операций с военными структурами восточных государств и внедрение проектов развития системы обороны.

Вследствие решений Варшавского саммита НАТО ожидается рост военного присутствия на восточном фланге Альянса, а также консолидация партнерских отношений, в том числе с Республикой Молдова, и продвижение стабильности за границами Альянса.

28. В последующие годы не ожидается изменения политики Российской Федерации по отношению к Западу и к некоторым бывшим советским республикам, включая Республику Молдова. Таким образом, ожидается продолжение и даже расширение влияния России дипломатическими путями, а также культурной и образовательной экспансией и, не в последнюю очередь, экономическим и военным воздействием, используя пропаганду, дезинформацию и даже политическую коррупцию. Несмотря на это, Республика Молдова будет поддерживать открытый и прозрачный диалог с Российской Федерацией для нахождения решений по темам общего интереса.

29. Левобережный регион Днестра проходит через экономические и финансовые трудности. В этом контексте, представители сепаратистского режима этого региона будут с уверенностью продвигать политику конфронтации с конституционными властями. Данный регион был, есть и,

возможно, будет главным действующим инструментом заинтересованных лиц для влияния на уровне решений и для создания трудностей для реализации стратегических целей Республики Молдова.

30. Украина вызывает повышенный интерес как стратегический партнер Республики Молдова. В ближайшее время решение конфликта на востоке Украины будет сложным или даже невозможным. Более того, можно предугадать и давления в южной зоне этой страны. Следовательно, Украина продолжит расширение сотрудничества с Западом, консолидируя уже существующие партнерские отношения. По этой причине, ожидается и в дальнейшем продолжение процесса реформирования в области безопасности и оживление военно-индустриальной сферы, а также поддержки актуальной политики Украины в процессе урегулирования конфликта в Приднестровском регионе Республики Молдова.

31. Румыния останется и в дальнейшем главным стратегическим партнером Республики Молдова во всех областях, особенно в том, что касается поддержки в процессе европейской интеграции. Региональная роль Румынии в бассейне Черного моря может возрасти в связи с консолидацией присутствия Альянса на территории этой страны. Также двустороннее сотрудничество в области защиты будет основываться на продолжении процесса реформирования национальной системы обороны Республики Молдова. Все эти действия будут происходить на основе консолидации сотрудничества партнерских отношений с евроатлантическими структурами и поддержки интересов Республики Молдова в рамках международных организаций.

32. Еще со времен декларации независимости Республики Молдова Соединенные Штаты Америки существенно содействовали развитию Республики Молдова во всех сферах, включая сектор обороны. Республика Молдова продолжает надеяться на поддержку Соединенных Штатов Америки, которые являются стратегическим партнером страны, в консолидации и продвижении основных реформ, необходимых в области безопасности и обороны страны.

33. Также Республика Молдова развила двусторонние отношения с другими государствами, такими как Великобритания, Эстония, Латвия, Литва, Германия, Польша, Турция, Китай, Швеция, Франция, Италия, Япония, Греция, Венгрия, Грузия, Австрия. В процессе развития национальной системы обороны Республика Молдова продолжает развивать двустороннее сотрудничество и диалог с этими странами.

34. Также Республика Молдова найдет возможности расширения партнерских отношений с новыми государствами, с которыми обнаружатся общие интересы безопасности и обороны.

II. СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ВИДЕНИЕ И ЦЕЛИ

Стратегическое видение

35. Стратегическое видение Республики Молдова в области обороны предусматривает планирование и реализацию жизнеспособной и эффективной системы обороны, соответствующей уровню угроз безопасности, способной обеспечить предупреждение и отражение возможных агрессий, атак и разрушительных действий в отношении суверенитета, независимости, объединенности и территориальной целостности Республики Молдова или/и безопасности граждан страны.

36. Национальная система обороны должна быть в состоянии обеспечить активные действия обороны на всей национальной территории, одновременно с обеспечением участия контингентов, а также военных и гражданских экспертов для международных усилий по поддержанию мира, а также для поддержки управления экстренными ситуациями высокой сложности и масштаба согласно требованиям, сформулированным компетентными органами. Для этого национальная система обороны должна быть в состоянии при необходимости обеспечить целостное использование всех национальных инструментов власти и мобилизацию всех национальных ресурсов.

37. Способности и силы, необходимые для выполнения требований, изложенных в пункте 36, должны позволить национальной системе обороны выполнять планирование и развертывание операций по поддержанию мира на территории страны.

Общие и специфические цели

38. Для реализации стратегического видения установлены следующие общие цели политики обороны, исходящие из Стратегии национальной безопасности:

1) консолидация, развитие и модернизация способности национальной системы обороны для адекватного ответа на угрозы и риски безопасности и обороны государства;

2) адаптация нормативной базы для обеспечения эффективного действия национальной системы обороны путем межведомственного взаимодействия в рамках единого планирования обороны;

3) развитие необходимых способностей для выполнения взятых обязательств относительно международной безопасности и стабильности, а также консолидации мира.

39. Для выполнения каждой стратегической цели исходят, по приоритетам, следующие *специфические цели*:

- соответствующее финансовое, кадровое и материальное обеспечение процессов развития и модернизации национальной системы обороны;
- обеспечение необходимых возможностей Вооруженных сил для выполнения поставленных миссий, включая выполнение задач по поддержанию мира в зоне безопасности до изменения актуального формата объединенных сил;
- усовершенствование механизма мобилизации национальной экономики, населения и подготовки территории;
- обеспечение интегрированного действия механизмов межведомственного сотрудничества в области безопасности и национальной обороны;
- гармонизация и регулирование положений, предусмотренных законами, нормативами и политиками, регламентирующими национальную систему защиты и внедрение единого механизма планирования национальной обороны;
- обеспечение способности контроля и обороны воздушного пространства;
- обеспечение защиты государственной границы;
- обеспечение безопасности информационной системы;
- улучшение системы постоянной оценки ситуации безопасности, предварительного предупреждения угроз и рисков национальной обороне;
- обеспечение социальной защиты персонала национальной системы обороны;
- повышение уровня эффективного участия Республики Молдова в международных миссиях и операциях по поддержанию мира и укреплению безопасности и стабильности;
- совершенствование механизмов сотрудничества с внешними партнерами по развитию;
- улучшение системы образования и науки в области безопасности и обороны.

III. НАПРАВЛЕНИЯ ДЕЙСТВИЙ

Цели политики национальной обороны следует реализовывать путем концентрации усилий в следующих направлениях:

Приоритетные направления

40. *Развитие военных объединенных возможностей и их консолидация для эффективного выполнения конституционной миссии обороны государства.* Данное направление предполагает пересмотр структуры и роли сил системы национальной обороны, а также механизмов взаимодействия между структурами и силами. Развитие и консолидация военных объединенных возможностей касается в первую очередь Вооруженных сил. В этом смысле будет проводиться эффективная структура руководства и контроля. Будут развиты боевые способности быстрого реагирования и мобильности сил и средств. Будут созданы возможности военной информации и анализа, специальных войск, информации и коммуникаций, логистики, но и для участия в международных миссиях и операциях. На уровне техники Вооруженных сил будут внедрены процессы модернизации и/или замена устаревшего оборудования на современные системы, а также для повышения совместимости между государствами-партнерами. В то же время, Вооруженные силы, как ядро национальной системы обороны, будут способны к восполнению сил в случае чрезвычайной ситуации или войны.

Процесс реформирования Войск карабинеров – составной части Вооруженных сил будет содействовать консолидации способностей этого рода войск для национальной обороны.

41. *Обеспечение действия механизма мобилизации* предполагает, в первую очередь, разработку Плана мобилизации национальной экономики в соответствии с действующим законодательством.

Центральная и местная публичная власть в сотрудничестве с частным сектором и представителями бизнеса будут содействовать разработке и внедрению данного Плана и будут поддерживать действия по подготовке, мобилизации, а также саму мобилизацию в соответствии с полагающейся ответственностью.

Кроме того подготовка к мобилизации будет реализована путем постоянного обучения учреждений и населения действиям при чрезвычайных ситуациях, а также путем подготовки территории. В этом контексте будут организовано и проведено непрерывное обучение на оперативном и стратегическом уровнях в целях тестирования способностей принятия решений на национальном уровне, а также взаимодействия государства и проведения ответных действий сил национальной обороны. С помощью механизмов руководства государства будут выявлены и устранены недостатки законодательного, экономического и организационного плана. В то же время будет уточнен алгоритм привлечения в процесс мобилизации инфраструктуры и ресурсов частного сектора Республики Молдова.

42. *Усиление парламентского контроля* в развитии актуального процесса реформ повысит уровень ответственности институтов государства и общества по отношению к развитию национальной системы обороны. Это требование будет реализовано сквозь призму существующих механизмов, а также путем определения новых эффективных методов, существующих в практике демократического контроля над национальной системой обороны.

43. *Обеспечение законности* будет основываться на взаимодействии институтов и единой координации в области национальной обороны. Это направление будет реализовано постепенно, сознательно и последовательно, продиктованное реальными потребностями и приоритетами Правительства в соотношении с процессом развития системы национальной обороны, что позволит осуществлять мониторинг мероприятий по обороне, организации и единого действия институтов с ответственностью в данной области.

44. *Стратегическое информирование* станет необходимым информационным элементом национальных властей, представляя один из инструментов государства для достижения целей в области безопасности и обороны. В этом направлении усилия будут направлены на разработку видения стратегического информирования, на преобразование структур информирования институтов и разработку форм сотрудничества и взаимодействия между ними. Таким образом, требуется общая интерпретация стратегического информирования, необходимая на уровне всех публичных властей и на уровне всех политик и национальных стратегий.

45. *Консолидация возможностей национальной системы обороны в том, что касается предотвращения, предварительного предупреждения и противодействия угрозам и рискам национальной безопасности, в частности, с гибридным характером* будет реализована путем постоянной оценки стратегической среды безопасности и политико-военной ситуации. Кроме знания рисков и угроз по всем аспектам (источники, формы проявления, средства и техника) становится основным моментом и развитие способностей системы анализа и оценки широкого спектра информации. В этих целях будут развиты военные средства, а также гражданские инструменты, способные идентифицировать в надлежащее время риски, угрозы с целью их предупреждения.

46. *Улучшение национальной системы управления чрезвычайными ситуациями* будет реализовано путем консолидации механизмов взаимодействия между гражданскими и военными структурами посредством динамичного процесса во всех направлениях,

предназначенного для сосредоточения государства в разных областях национальной безопасности и обороны. Будет создана база по предупреждению ситуаций, которые могут подвергнуть опасности национальную оборону, используя анализ реальной ситуации. Будет обеспечен информационный обмен между уполномоченными учреждениями, а также своевременное информирование структур, принимающих решения, и операционных центров. В то же время, на межинституциональном уровне будут организовываться и проводиться действия с целью тестирования способности национальных механизмов принятия решений, взаимодействия и сотрудничества в рамках алгоритмов действия в чрезвычайных ситуациях.

47. Обеспечение безопасности, целостности и эффективного функционирования объектов, содержащих опасные силы будут основываться на едином подходе государственных структур. Они определяют соответствующие категории на национальном уровне, устанавливают роль, ответственность и процедуры деятельности ведомств, в целях обеспечения защиты и их оптимального функционирования.

48. Обеспечение контроля и защиты государственной границы будет осуществляться путем развития инфраструктуры государственной границы в рамках требований национальной системы обороны. Дополнительно необходимо пересмотр и регулирование механизма действий по обеспечению территориальной целостности в случаях военных действий против Республики Молдова. Усилия будут направлены на последовательное внедрение единого менеджмента государственной границы и на постоянное усиление способностей управления, подготовки и оснащения соответствующей своевременной реакции на угрозы и риски государственной границы. Окончание процесса установления границы с Украиной и развитие механизмов сотрудничества с соседними государствами вписываются в усилия этого направления. Эти процессы будут развиваться и использоваться таким образом, чтобы обеспечить полный контроль государственной границы, включительно на центральном отрезке молдо-украинской границы.

49. Рост потенциала участия в международных миссиях и операциях путем интенсификации политико-военного диалога с международными структурами и учреждениями и консолидацией сотрудничества с партнерами. Республика Молдова пересматривает участие специалистов и военных и полицейских контингентов, до уровня батальона (включительно батальон) в международных миссиях и операциях под эгидой ООН, ЕС или ОБСЕ. На национальном уровне будет проведена подготовка персонала для участия в международных миссиях и

операциях в соответствии со стандартами, которые обеспечивают взаимодействия с подобными структурами других государств.

50. Развитие способности контроля и обороны воздушного пространства Республики Молдова предполагает поддержку и развитие существующих национальных возможностей и развитие сотрудничества с соседними государствами. Таким образом, направление базируется на необходимости инвестиции национальных ресурсов для постепенного (поэтапного) обеспечения Национальной армии необходимым вооружением и инфраструктурой для выполнения конституционной задачи обороны государства. Механизмы международного сотрудничества, в области обороны воздушного пространства будут использоваться как вспомогательные средства в развитии возможностей национального контроля и обороны воздушного пространства.

51. Внедрение единых стандартов по защите информационного пространства будет осуществляться путем приспособления и развития существующих механизмов межведомственного сотрудничества. Особое внимание будет уделено способности предупреждения и противодействия информационным атакам. В этом направлении будут развиты способности кибернетической обороны. В то же время, учреждения национальной системы обороны будут продвигать политику, которая обеспечивает единое и целостное восприятие информационного пространства на институциональном уровне, а также на уровне общества. Развитие способностей предупреждения и реакции на кибернетические угрозы и их постоянная актуализация будет являться приоритетом в области обороны государства.

52. Укрепление доверия к Республике Молдова внешних партнеров по развитию путем продолжения реализации взятых обязательств в процессе развития оборонного потенциала. Республика Молдова будет продолжать улучшать механизмы сотрудничества и присутствия в области безопасности и обороны в рамках программ, планов, инициатив и двусторонних соглашений, установленных с партнерами в контексте формата сотрудничества. Особое усилие будет направлено на внедрение положений Инициативы по наращиванию оборонного потенциала, которая обеспечит эффективное реформирование Вооруженных сил.

53. Улучшение и развитие системы военной подготовки и образования основывается на требованиях и необходимости подготовки кадров для сил, предназначенных для национальной обороны. В Республике Молдова будут поддерживаться научные исследования, соотнесенные с системой образования, в качестве основной деятельности для изучения и оценки рисков, угроз и уязвимых мест системы обороны.

Описанный процесс будет реализован в соответствии с национальными нормативными актами и с международной практикой обучения и постоянного формирования кадров, уделяя внимание усовершенствованию процесса воспитания и обучения, в соответствии с требованиями среды безопасности. В тоже время, будет усовершенствована система военного обучения, образования и науки, путем постоянного улучшения качества подготовки военных кадров в соответствие с актуальными требованиями. Будут поддерживаться научные исследования, ориентированные на обеспечении теоретической базы приемлемой для национальной системы обороны.

54. *Развитие международного сотрудничества.* Республика Молдова будет продолжать политический диалог и практическое партнерство с Европейским Союзом путем усиления сотрудничества в областях политики безопасности и общей обороны для предупреждения конфликтов и управления кризисами, а также для поддержания региональной стабильности.

В тоже время, Республика Молдова будет продолжать развитие и консолидацию политического диалога и практическое партнерство с НАТО в разных областях с целью внедрения проектов развития системы обороны.

Также, Республика Молдова продолжит развитие двустороннего сотрудничества и диалога по темам обороны с традиционными партнерами (такими как: США, Румыния, Украина, Великобритания, Эстония, Латвия, Литва, Германия, Польша, Турция, Китай, Швеция, Франция, Италия, Япония, Греция, Венгрия, Грузия, Австрия) и изыщет возможности для расширения сотрудничества и с другими государствами. В этом контексте будет поддержан и формат двустороннего диалога и с Российской Федерацией для выявления решений по темам общего интереса.

Вспомогательные направления

55. *Усиление национальных способностей по борьбе с терроризмом, радикализмом и экстремизмом, нелегальной миграцией и незаконной торговлей оружием* будет осуществляться в сотрудничестве со всеми учреждениями государства, включая международных партнеров. Вышеуказанные феномены будут предупреждены, обнаружены и ликвидированы, обеспечивая защиту людей. Власти совместно с международными партнерами будут активно участвовать в борьбе с незаконной миграцией и торговлей оружием, которые могут угрожать социально-политической стабильности, миру и безопасности Республики Молдова.

56. *Развитие культуры безопасности и обороны* будет реализовываться путем продвижения норм, отношений и действий,

которые способствуют усвоению политики и принципов обороны (и планирования обороны) государством и обществом.

57. Развитие и консолидация национальной системы научных исследований в области безопасности и обороны будут проводиться в соотношении с нуждами исследования-развития структур безопасности и обороны. Также, эти процессы будут обеспечены и путем развития консолидированного видения, связанного с важностью научных исследований в области обороны и усилением мер по продвижению научного исследования, как представителя оборонных институтов. Это видение создаст механизм активного участия, путем участия кадров из академической среды и гражданского общества, заинтересованных областью безопасности и обороны. Таким механизмом будет обеспечена платформа взаимодействия и общения между правительственным сектором и неправительственными организациями, что позволит направить общие усилия на анализ и оценку актуальных проблем, которые затрагивают оборону и безопасность Республики Молдова. Полученный опыт из сотрудничества с международными учреждениями в области научных исследований будет использован в интересах формирования национального потенциала в области научных исследований в сфере безопасности и обороны. Таким образом, динамика научной продукции должна содействовать идентификации факторов рисков в системе национальной обороны, а также механизмов борьбы с ними, обеспечив активный характер национальной системы обороны.

58. Усовершенствование возможностей реагирования системы здравоохранения в чрезвычайных ситуациях, в случае осадного или военного положения, будет базироваться на едином подходе к опасным и чрезвычайным случаям, а также на возможности обеспечения медицинского ухода и лечения раненых в боевых действиях.

59. Усовершенствование системы социальной защиты работников структур национальной системы обороны – составная часть усилий консолидации морали и патриотизма. Будут развиты и внедрены политики эффективной и адекватной социальной защиты для всего состава национальной системы обороны. Усовершенствование системы социальной защиты работников системы национальной обороны будет реализовываться в зависимости от роли, степени вовлечения и объема функциональных обязанностей в процессах, которые относятся к национальной обороне.

IV. РЕСУРСЫ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОБОРОНЫ

60. Осуществление целей данной Стратегии предполагает большие усилия, направленные на консолидацию политической и гражданской поддержки процессов реформирования системы обороны. Национальные усилия для развития возможностей в области обороны основываются на использовании целой гаммы представленных ресурсов, особенно людских, материальных и финансовых. Внедрение системы планирования, программирования и оценки сил, предназначения и деятельности действий и ресурсов учреждений (национальной системы обороны) и их бюджетов на основе программ будут содействовать главным образом планированию и использованию с максимальной эффективностью финансовых ресурсов в зависимости от целей, изложенных в Стратегии. В процессе идентификации ресурсов для внедрения данной стратегии планируется придерживаться финансовых и материальных возможностей государства.

Финансовые ресурсы

61. Существенным элементом в достижении целей оборонной политики является предоставление из государственного бюджета необходимых финансовых ресурсов для обороны, в том числе посредством совместных программ и/или проектов, разработанных с участием внешних партнеров. Прошлый опыт убедительно доказывает, что утверждение стратегии/концепции без обеспечения финансовой поддержки приводит к ослаблению обороноспособности государства. Поэтому выделение финансовых ресурсов, необходимых для реализации этой стратегии, должно оставаться приоритетной задачей Правительства, учитывая максимальные риски соотношения выделенных ресурсов и установленных задач в пространстве и времени.

62. Принимая во внимание сложность, продолжительность и ресурсы, необходимые для процесса консолидации, развития и модернизации национальной системы обороны, а также положения решений Высшего совета безопасности, финансовые ассигнования будут направлены на **укрепление** существующих оперативных возможностей Национальной армии – основного ядра Вооруженных сил Республики Молдова, а также способствуют региональной и международной безопасности. С этой целью, с года, следующего за принятием данной Стратегии, увеличение бюджета будет производиться в соответствии с пунктом 2.1.1. Плана действий по реализации Национальной стратегии обороны.

63. Впоследствии, исходя из национального приоритета европейской интеграции, в целях среднесрочного и долгосрочного **развития и модернизации** сектора обороны, Республика Молдова будет стремиться к среднему европейскому уровню финансирования оборонного бюджета или

обеспечит необходимыми финансовыми ресурсами в соответствии с новой конфигурацией сил. Увеличение бюджетных ассигнований будет использоваться в качестве приоритета для разработки новой конфигурации сил, которая обеспечит достижение положений пункта 36 настоящей Стратегии.

Людские ресурсы

64. Людские ресурсы составляют основу функционирования системы обороны, которая работает и придает ценность всем другим составляющим компонентам. Формирование людских ресурсов, постоянная профессиональная подготовка и профессионализация остаются основными целями, которые будут внедрены в практику, исходя из необходимости обороны страны, на основе действия военной системы образования на национальном уровне, а также на основе гражданского образования и кооперации с внешними партнерами. Процесс укомплектования людскими ресурсами системы национальной обороны зависит от финансового обеспечения, за которым следует демографическая ситуация и, соответственно, состояния экономики. Приоритетные действия будут ориентированы на создание условий для лучшего использования существующих резервов во многих социально-экономических областях с целью уменьшения демографического спада и устранения препятствий, которые мешают решению демографической проблемы. Временное решение этой проблемы в области обороны – это использование смешанной системы комплектования (военнослужащие срочной службы и по контракту) Вооруженных сил. На данный момент в Республике Молдова это решение является главным источником подготовки граждан и резерва Вооруженных сил к защите Родины. В то же время, уделяется внимание количественному и качественному обеспечению кадрами силовых учреждений и структур национальной системы обороны.

65. Интеграция гендерного равенства в политику безопасности и обороны страны будет проводиться в соответствии с необходимостью комплектации национальной системы обороны людскими ресурсами в мирное время и в военное время. Этот факт будет содействовать реализации принятых Республикой Молдова обязательств по Резолюции 1325 Совета Безопасности ООН – Женщины, Мир и Безопасность.

Материальные ресурсы

66. Обеспечение государственных материальных резервов и резервов мобилизации будут реализованы путем разработки и принятия Плана по мобилизации национальной экономики и актуализации алгоритма расчета и комплектования государственного резерва, исходя из реальных

потребностей учреждений, участвующих в процессе мобилизации. В соответствии с нуждами и приоритетами, установленными на государственном уровне, будут предприняты действия по постепенному росту объема государственных резервов.

67. В отношении материальных ресурсов Правительство усилит государственный контроль за корректностью исполнения обязанностей ответственных профильных учреждений и граждан. В качестве части национальных усилий, будут взяты на учет ресурсы мобилизации, которые находятся в ведомстве частных учреждений (экономических агентов).

68. Усовершенствование государственного механизма учета ресурсов мобилизации будет осуществляться по двум направлениям: людских и материальных ресурсов. Таким образом, государственные усилия будут концентрироваться на эффективном использовании механизмов контроля и учета данных ресурсов. Этот факт предполагает актуализацию процедур постановки на воинский учет и снятия граждан с этого учета, а также материальных ресурсов Республики Молдова, используя на межведомственном уровне существующие информационные возможности (базы данных). В этих процессах ключевую роль будет играть не только механизм электронного учета ресурсов мобилизации, но и способность взаимодействия государственных учреждений.

V. ЭТАПЫ И МЕХАНИЗМЫ ВНЕДРЕНИЯ

69. При внедрении Стратегии будет уделено внимание обеспечению гражданско-демократического контроля над силами национальной обороны, прозрачностью принятия решений и стратегического информирования.

70. Данная Стратегия будет внедряться поэтапно, в зависимости от бюджетных вложений и эффективного их использования.

На первом этапе будет осуществляться поддержка и обеспечение параметров функционирования актуальной системы национальной обороны и идентификация потенциала развития/модернизации совместно с внедрением в практику мер, которые не предполагают дополнительных бюджетных ассигнований.

На втором этапе основной целью будет развитие и модернизация системы национальной обороны по направлениям, установленным в данной Стратегии.

71. С этой целью Правительство будет реализовывать План действий по внедрению Стратегии национальной обороны, План является составной

частью Стратегии и включает цели, направления внедрения, сроки реализации действий, стоимость внедрения, ответственных лиц, показатели достижений и процедуры отчетности и оценки. В то же время, положения Стратегии будут служить базой для разработки Военной стратегии.

VI. МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И ОТЧЕТНОСТЬ

72. Парламент, Президент и Правительство Республики Молдова будут осуществлять мониторинг внедрения данной Стратегии и достигнутых результатов путем привлечения Парламентской комиссии по вопросам национальной безопасности, обороны и общественного порядка, Высшего совета безопасности, а также Государственной канцелярии Республики Молдова.

73. Мониторинг процесса внедрения будет основан на показателях мониторинга, а также на показателях достижений, представленных в Плане действий по внедрению Стратегии национальной обороны. Система мониторинга внедрения Стратегии будет обеспечена путем осуществления постоянной отчетности посредством оперативного обмена информацией и оценки уровня внедрения.

74. Деятельность по мониторингу Стратегии будет реализована на протяжении всего периода внедрения и будет включать сбор, обработку и анализ данных мониторинга, выявление ошибок и непредвиденных последствий, а также возможные поправки относительно содержания и формы в процессе реализации запланированных действиях.

75. Внедрение Стратегии обеспечивается Правительством через Министерство обороны, которое является ответственным учреждением за обеспечение эффективности механизма мониторинга и оценки осуществления Стратегии.

76. Соответствующие министерства и учреждения будут оценивать процесс реализации целей, относящихся к их компетенции, и представлять отчеты о ходе работы Министерству обороны, которое обеспечит разработку общего отчета о реализации Плана действий по внедрению Стратегии. Ежегодно Министерство обороны будет представлять Правительству до 1 февраля отчет о мониторинге осуществления в предыдущем году Плана действий по реализации Стратегии.

77. В докладах о ходе работы будут отражены результаты, достигнутые на соответствующем этапе реализации Стратегии, будет контролироваться уровень достижения общих и конкретных целей, степень

выполнения запланированных мероприятий и достижения конкретных показателей эффективности каждого вида деятельности. В результате будут представлены предложения по улучшению и корректированию запланированных мер. Для невыполненных действий будут изложены причины неисполнения (или частичного исполнения) и будут предложены эффективные меры для достижения общих целей Стратегии.

ТЕРМИНОЛОГИЯ И ПОНЯТИЯ

Гибридная угроза – вид угрозы со стороны государственного или негосударственного противника (лица, группы лиц), которые используют совокупно и адаптировано (быстро, динамично) конвенциональные и неконвенциональные методы и средства (политического, военного, дипломатического, экономического, кибернетического, информационного характера) для реализации установленных целей.

Кибернетическая оборона – совокупность проактивных и реактивных мер, с помощью которых обеспечивается конфиденциальность, неприкосновенность, доступность, достоверность и неотклонение информации в электронном формате в рамках общественных и частных ресурсов и услуг в сфере кибернетики.

Национальная оборона – совокупность мер, распоряжений и действий, принятых и внедренных государством с целью гарантии национального суверенитета, независимости и территориальной целостности страны и конституционной демократии против любой формы агрессии.

Возможность – результат некоторых мер и действий, которые включают элементы доктрины, организации, командования, подготовки и обучения, оснащения, инфраструктуры, персонала и межоперабельности, необходимых для выполнения какой-либо цели и поддержания желаемого эффекта.

Способность обороны – совокупность экономических, человеческих, технико-научных, морально-политических, военных и других возможностей, которыми располагает государство для обеспечения защиты своих основных интересов, путем мобилизации и использования которых обеспечивается необходимая и способная сила для адекватного отражения любого агрессора.

Военный потенциал – потенциальное состояние, которым может располагать государство в данный момент, с точки зрения оснащения, организации, оборудования, человеческого фактора и уровня подготовки для выполнения военного отражения (военных действий).

Операционная возможность – потенциал одной единицы (военной структуры), обеспеченной заранее или увеличенный вследствие выполнения некоторых приказов или оперативных указаний для

развертывания военных действий в соответствии с целью, для которой была создана.

Стратегическое информирование – совокупность действий и инициатив с целью передачи достоверной информации, которая окажет влияние на общество таким образом, чтобы учреждение (передавшее или издавшее информацию) реализовало цель в национальных интересах.

Демократический контроль над системой национальной обороны – серия механизмов, процедур, законов, стандартов и традиций, посредством которых выполняется политическое гражданское руководство (рассмотрение и контроль процесса принятия решений) учреждениями, уполномоченными этой ролью, над составляющими системы национальной обороны.

Культура безопасности и обороны – совокупность ценностей, норм, отношений или действий, которыми, на уровне общества, объясняется понимание и усвоение (ассимиляция) концепции безопасности и обороны и их производных (безопасность и национальная оборона, международная безопасность, отсутствие безопасности, политика безопасности и обороны и т.д.). Эта концепция имеет воспитательную роль путем развития предупреждающего отношения для общества в целях личной, групповой и государственной обороны и защиты от рисков, угроз, уязвимости реальной и потенциальной агрессии. Отношение граждан к сфере безопасности и обороны играют важную роль в управлении эволюцией внутренней и международной среды безопасности.

Критическая инфраструктура – оборудование, сети, услуги, системы материальных ценностей (энергетических, транспортных, коммуникаций и информационных технологий, поставки услуг) стратегического интереса и/или общественной полезности, уничтожение, выведение из строя, деградация или нарушение которых повлекло бы значительные негативные последствия на национальном и региональном уровне относительно состояния здоровья и безопасности граждан, окружающей среды, функционирования экономики и деятельности государственных учреждений.

Национальный интерес безопасности и обороны – отношение государства к определенной проблеме или ситуации в среде безопасности, с целью обеспечения процветания, защиты и безопасности граждан страны. Данная концепция составляет основу развития национальных внешних и внутренних целей, которые гарантируют существование и идентичность государства, а также его стабильность и продолжительность.

Межоперабельность – способность некоторых субъектов к совместному эффективному действию с целью реализации тактических, операционных и стратегических целей, путем принятия общих доктрин и процедур, совместного использования некоторых элементов инфраструктуры и эффективного общения.

Среда безопасности – совокупность политических, дипломатических, информационных, военных, экономических, административных, социальных, культурных, экологических и других внутренних и международных условий, процессов и явлений, которые обуславливают уровень защиты гражданина, общества, государства, зоны или региона относительно проблем, с которыми сталкивается нация, и возможностей, которыми располагает на данный момент в своих усилиях по обороне и продвижении национальных принципов и ценностей, а также по реализации целей и интересов безопасности. В зависимости от степени распространения и проявления среда безопасности может быть национальной региональной и международной.

Мобилизация – комплексная деятельность, которая разворачивается на политическом, экономическом, административном и военном уровнях с целью обеспечения человеческими и технико-материальными ресурсами, необходимыми для защиты страны и перехода государства от состояния мира к состоянию войны.

Цель политики обороны – производное от целей национальной безопасности, которое порождает среду практической деятельности для государственных учреждений, для реализации стратегических взглядов в области обороны.

Оборона – все военные действия, проведенные большими военными частями с целью отпора наступлению врага, причинения ему больших потерь и уверенного сохранения доверенных позиций, а также для выигрыша времени и создания необходимых условий для перехода к наступательным военным действиям с целью освобождения захваченной территории.

Планирование обороны – основная составляющая политики обороны, которая представляет собой процесс установления целей для обеспечения национальной обороны и путей ее реализации, а также для определения объема и структуры необходимых ресурсов обороны и способа их предоставления.

Политика обороны государства – совокупность взглядов, концепций, действий и отношений, которые отражают комплексный характер обороны и определяют способность государства в обеспечении дальнейшего развития и эффективного управления элементами системы национальной обороны (руководство, силы, ресурсы и территориальную инфраструктуру).

Система национальной обороны – руководство, силы, средства и элементы инфраструктуры, а также все действия, предназначенные для обеспечения обороны страны.

Кризисная ситуация – этап эволюции общества, которое проходит через большие сложности, обусловленные одним или несколькими инцидентами, событиями на национальном и/или международном уровнях, или угрозами, опасностями и уязвимостями относительно ценностей,

интересов и нужд вовлеченных сторон, которые требуют принятия срочных и эффективных решений для устранения причин и возвращения к нормальному состоянию дел. Это проявляется через: прекращение или нанесение вреда политической, социальной, экономической или другой деятельности; действия, подвергающие опасности граждан или материальные факторы; действия, подвергающие большому риску безопасность населения или какой-либо группы людей; пропаганду эффектов кризиса с регионального уровня на национальный уровень, с конкретным нанесением вреда безопасности стратегических целей и интересов государства.

Информационное пространство – среда деятельности, которая ассоциируется с формированием, созданием, преобразованием, передачей, использованием, сохранением информации, которая оказывает влияние на уровне индивидуального и общественного сознания, а также на уровне информационной инфраструктуры и информации.

ПЛАН ДЕЙСТВИЙ
по внедрению Стратегии национальной обороны
на 2017-2021годы

1. Реформирование системы национальной обороны только благодаря усилиям силовых структур и реорганизации Вооруженных сил невозможно. Для достижения ожидаемых результатов необходима кардинальная реорганизация всей системы планирования, программирования, бюджетирования, управления и организации обороны, а в том, что касается военной реформы системы, она должна быть поднята до ранга самых важных политических и экономических реформ.

2. Опыт военного строительства убедительно свидетельствует о необходимости обеспечения финансовой безопасности для проведения военной реформы. Запуск нефинансовой военной реформы ведет к уничтожению Вооруженных сил и всей системы военной безопасности, а также к дискредитации самой идеи реформы. Использование внутренних резервов Вооруженных сил, накопленных в результате продажи неиспользуемых военных активов, и сокращение штата не обеспечит даже минимальных финансовых потребностей. Поэтому выделение финансовых ресурсов, необходимых для реализации этой стратегии, должно оставаться приоритетной задачей Правительства, учитывая максимальную степень риска при соотношении ресурсов и установленных задач в пространстве и во времени.

3. Принимая во внимание сложность, продолжительность и ресурсы, необходимые для процесса консолидации, развития и модернизации национальной системы обороны, а также учитывая положения решений Высшего совета безопасности, финансовые ассигнования будут направлены на укрепление нынешнего оперативного потенциала Национальной армии – ядра Вооруженных сил, а также внесет вклад в региональную и международную безопасность. С этой целью с года, следующего за принятием данной Стратегии, до 2025 года выделенный бюджет будет рассчитываться в соответствии с пунктом 2.1.1. данного Плана.

4. Начиная с 2025 года, для развития и модернизации оборонного сектора будет осуществляться постепенный ежегодный рост оборонного бюджета, который в среднесрочной или долгосрочной перспективе будет иметь тенденцию к среднему значению европейских бюджетных ассигнований или к распределению необходимых финансовых ресурсов в соответствии с новой конфигурацией сил. Увеличение бюджетных ассигнований будет использовано в качестве приоритета для разработки новой конфигурации сил, которые обеспечат внедрение положений пункта 36 Национальной стратегии обороны.

№ п/п	Действия	Приоритет	Ответственные учреждения	Сроки	Итого возможных затрат		Индикаторы мониторинга/достижений
					государстве нный бюджет	внешняя помощь	
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Общие цели							
1.1. Консолидация, развитие и модернизация способности национальной системы обороны, для достойного ответа на угрозы и опасности в адрес безопасности и обороны государства;							
1.2. Адаптация юридической базы для обеспечения эффективного действия национальной системы обороны, при межведомственном подходе и согласно потребностям планирования обороны;							
1.3. Развитие необходимых способностей для выполнения взятых на себя обязательств по международной безопасности и стабильности, а также для консолидации мира							
2. Специфические цели							
2.1. Обеспечение необходимой финансовой, кадровой и материальной базы для процессов консолидации, развития и модернизации национальной системы обороны							
2.1.1.	Укрепление и поддержание нынешнего оперативного потенциала Национальной армии	1	Основные: Правительство при поддержке: Министерства обороны; Министерства финансов	Ежегодно, начиная с года принятия данной Стратегии, до 2025 года	2018 г. 625,0 млн. леев; 2019 г. 700,0 млн. леев; 2020 г. 790,0 млн. леев;	-	Обеспеченные финансовые ассигнования для поддержания текущих оперативных возможностей; укрепленные оперативные возможности Национальной армии

1	2	3	4	5	6	7	8
				2021 г.	895,0 млн. леев;		
				2022 г.	1015,0 млн. леев;		
				2023 г.	1150,0 млн. леев;		
				2024 г.	1300,0 млн. леев;		
				2025 г.	1465,0 млн. леев;		
2.1.2.	Устойчивое развитие сектора национальной обороны в соответствии с требованиями новой конфигурации сил	3	<i>Основные:</i> Правительство <i>при поддержке:</i> Министерства обороны, Министерства внутренних дел, Министерства финансов	В течение 5-10 лет после достижения бюджета около 1465 млн. леев	Среднее распределение европейских бюджетов или потребность в финансовых ресурсах в соответствии и с новой конфигурацией сил	-	Бюджетные ассигнования для оборонного сектора Республики Молдова обеспечивают развитие новой конфигурации сил; новая конфигурация развитых сил
2.1.3.	Использование существующих человеческих	2	Все государственные органы,	В течение двух лет от принятия	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы	Используемые существующие человеческие ресурсы и

1	2	3	4	5	6	7	8
	резервов с целью снижения дефицита укомплектования кадров в системе национальной обороны		согласно компетенции	Стратегии национальной обороны		технической и финансовой поддержки	ресурсы, выделенные для этой цели
2.1.4.	Временное поддержание системы укомплектования смешанного типа (военнослужащие, проходящие срочную службу и по контракту) Вооруженных сил	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны, Министерство внутренних дел; <i>при поддержке:</i> Министерства финансов	До определения оптимальной конфигурации национальной системы обороны (на основе структуры сил)	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Смешанная система укомплектования кадрами
2.1.5.	Обеспечение гендерного равенства в рамках политики дополнения к системе безопасности и защиты людских ресурсов	3	<i>Основные:</i> Министерство обороны, Министерство внутренних дел, Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Определение и поддержание уровня женщин военнослужащих на военной службе

1	2	3	4	5	6	7	8
2.1.6.	Обновление алгоритма расчета и комплектования государственного резерва и мобилизации	2	<i>Основные:</i> Агентство по материальным резервам; <i>при поддержке:</i> Министерства экономики и инфраструктуры, Министерства финансов; других государственных органов, согласно компетенции	Два года после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Алгоритм обновлен в соответствии с реальными потребностями системы национальной обороны
2.1.7.	Постепенный рост объема государственного резерва и мобилизации	3	<i>Основные:</i> Агентство по материальным резервам; <i>при поддержке:</i> Министерства экономики и инфраструктуры, Министерства финансов; других государственных	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Объем государственных резервов и мобилизации обеспечивает нужды национальной системы обороны

1	2	3	4	5	6	7	8
			ых органов, согласно компетенции				
2.1.8.	Повышение эффективности механизмов проверки и учета государственного резерва и мобилизации	3	<i>Основные:</i> Агентство по материальным резервам; <i>при</i> <i>поддержке:</i> Министерства экономики и инфраструктур ы, Министерства финансов; других государственн ых органов, согласно компетенции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы техническо й и финансовой поддержки	Механизмы проверки и учета урегулированы; количество выполненных проверок и подготовленных отчетов
2.2. Обеспечение необходимых способностей Вооруженных сил для выполнения поставленных задач, включая выполнение задач по поддержанию мира в зоне безопасности до изменения актуального формата смешанных сил							
2.2.1.	Пересмотр структуры, роли и ответственности каждой силовой структуры в рамках системы национальной обороны, а также механизмов	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны. Министерство внутренних дел, Служба информации и безопасности; <i>при</i>	В течение двух лет после утверждения Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы техническо й и финансовой поддержки	Структура, роль и обязанности силовых структур пересмотрены и скорректированы с учетом требований национальной системы обороны; пересмотренные и скорректированные механизмы

1	2	3	4	5	6	7	8
	межведомственного сотрудничества		<i>поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции				межведомственного сотрудничества
2.2.2.	Развитие и консолидация военных общих способностей (в рамках Вооруженных сил)	2	Министерство обороны, Министерство внутренних дел (Департамент войск карabinеров)	Начиная со второго года после принятия Стратегии национальной обороны и до четвертого года включительно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Общие развитые и консолидированные военные способности
2.2.3.	Оснащение Вооруженных сил современной техникой и оборудованием, необходимым для выполнения конституционной задачи	1	Министерство обороны, Министерство внутренних дел (Департамент войск карabinеров)	2018-2025 гг. После 2025 года в течение 5-10 лет	В рамках бюджетных ассигнований После достижения бюджета около 1465 млн. леев	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Существующие оперативные возможности Национальной армии обеспечены и оснащены современным оборудованием и техникой; новая конфигурация сил обеспечивается и оснащена современным оборудованием и техникой
2.2.4.	Развитие способностей регенерации национальной системы обороны в ситуациях, которые	3	<i>Основные:</i> Министерство обороны, Министерство внутренних дел,	Начиная с первого года принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой	Способности регенерации для обеспечения системы национальной обороны в чрезвычайных ситуациях, осады или войны обеспечены

1	2	3	4	5	6	7	8
	обуславливают учреждение чрезвычайных ситуаций, осады или войны		Министерство экономики и инфраструктуры <i>при поддержке:</i> Службы информации и безопасности; Министерства финансов; других государственных органов, согласно компетенции			поддержки	
2.2.5.	Консолидация способностей Войск карабинеров на уровне национальной обороны	1	Министерство внутренних дел	В соответствии со Стратегией реформирования Департамента войск карабинеров	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Роль и миссия Департамента войск карабинеров в рамках определенной и институционализированной национальной системы обороны
2.3. Консолидация и оживление механизма мобилизации национальной экономики, населения и территории							
2.3.1.	Разработка Плана мобилизации национальной экономики	1	<i>Основные:</i> Министерство экономики и инфраструктуры; <i>при поддержке:</i> других	Начиная со второго семестра после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Разработанный и принятый план

1	2	3	4	5	6	7	8
			государственных органов, согласно компетенции				
2.3.2.	Внедрение механизма обучения национальных учреждений и населения для действий по подготовке к мобилизации и самого процесса мобилизации	3	<i>Основные:</i> Министерство обороны, Министерство внутренних дел, Министерство экономики и инфраструктуры; <i>при поддержке</i> Министерства образования, культуры и исследований; других государственных органов, согласно компетенции	Начиная со второго года после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Развитый и внедренный механизм обучения
2.3.3.	Разработка механизма привлечения инфраструктур и ресурсов частного сектора Республики Молдова в процесс мобилизации	3	<i>Основные:</i> Министерство экономики и инфраструктуры, Министерство финансов;	Одновременно с разработкой Плана мобилизации национальной экономики	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой	Установленный и адаптированный к нуждам национальной системы мобилизации механизм

1	2	3	4	5	6	7	8
			<i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции			поддержки	
2.3.4.	Заблаговременная подготовка национальной территории к ситуациям, которые требуют подготовки к мобилизации, а также и сам процесс мобилизации	3	<i>Основные:</i> Министерство сельского хозяйства, регионального развития и окружающей среды, Министерство экономики и инфраструктуры <i>при поддержке:</i> Министерства обороны	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Национальная территория подготовлена для чрезвычайных ситуаций, осады или войны
2.4. Обеспечение интегрированного функционирования механизмов сотрудничества и межинституционального сотрудничества в сфере национальной безопасности и обороны							
2.4.1.	Консолидация механизмов сотрудничества между гражданским обществом и	3	<i>Основные:</i> Парламент; Правительство; <i>при поддержке:</i>	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и	Сфера деятельности, которая требует усовершенствование и/или укрепления механизмов сотрудничества между

1	2	3	4	5	6	7	8
	военными силами		других государственных органов, согласно компетенции			финансовой поддержки	выявленными и подотчетными властям Республики Молдова военными и гражданскими силами
2.4.2.	Организация и проведение мероприятий по тестированию способностей национальных механизмов принятия решений, кооперации и алгоритмов действия в чрезвычайных ситуациях, осаде или войне	1	<i>Основные:</i> Высший совет безопасности, Министерство обороны, Министерство внутренних дел, Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Ежегодно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Количество проведенных мероприятий
2.4.3.	Установление ответственности и процедур деятельности учреждений национальной системы обороны в контексте защиты и обеспечения	2	<i>Основные:</i> Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> Министерства обороны, Министерства	Два года после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Нормативные документы по обеспечению ответственности и процедур деятельности учреждений, задействованных в области защиты разработанных и принятых критических

1	2	3	4	5	6	7	8
	оптимальной деятельности критических инфраструктур государства		внутренних дел				инфраструктур
2.5. Согласование правовых, нормативных документов и политик, которые регламентируют национальную систему обороны и внедрение единого механизма планирования национальной обороны							
2.5.1.	Образование межинституциональной рабочей группы и оценка юридической, нормативной базы и политик для придания ей окончательной формы	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; <i>при поддержке:</i> Министерства внутренних дел, Службы информации и безопасности; Министерства Юстиции; других государственных органов, согласно компетенции	Два года после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Рабочая группа, которая образована внутри департамента; проведенная оценка юридической, нормативной базы и политик
2.5.2.	Разработка и продвижение проектов модификации установленных документов	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; <i>при поддержке:</i> Министерства внутренних	В зависимости от результатов действия 2.5.1	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой	Приведенные в соответствие документы согласно требованиям национальной системы обороны

1	2	3	4	5	6	7	8
			дел, Службы информации и безопасности, Министерства юстиции; других государственных органов, согласно компетенции			поддержки	
2.5.3.	Разработка и внедрение системы планирования, программирования и оценки сил, деятельности и ресурсов учреждений (в рамках национальной системы обороны) и бюджета на основе программ (PPBES)	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Три года после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Учрежденная система PPBES, которая принята и действует в рамках национальной системы обороны
2.6. Обеспечение способности контроля и защиты воздушного пространства							
2.6.1.	Сохранение существующей национальной способности наблюдения и контроля за	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство финансов; <i>при</i>	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой	Поддержание существующей способности наблюдения и контроля за воздушным пространством

1	2	3	4	5	6	7	8
	воздушным пространством		<i>поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции			й поддержки	
2.6.2.	Развитие существующей национальной способности наблюдения и контроля воздушного пространства	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны, Министерство финансов; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	2018-2025 гг. После 2025 года в течение 5-10 лет	В рамках бюджетных ассигнований От достижения бюджета около 1465 млн. леев	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Представленные и одобренные модернизированные и разработанные проекты модернизации и развития; Национальная армия, способная наблюдать и контролировать национальное воздушное пространство
2.6.3.	Поэтапное обеспечение Национальной армии оборудованием и инфраструктурой, необходимыми для выполнения конституционных миссий защиты воздушного пространства государства	2	Министерство обороны; Министерство финансов	В течение 5-10 лет после достижения бюджета около 1465 млн. леев	Среднее распределение европейских бюджетов или потребность в финансовых ресурсах в соответствии и с новой конфигурац	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Национальная армия, способная защитить национальное воздушное пространство

1	2	3	4	5	6	7	8
					ией сил		
2.6.4.	Использование механизмов международного сотрудничества в сфере защиты воздушного пространства, как дополнительное средство развития способности национального контроля и защиты воздушного пространства	2	Министерство обороны	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Количество проектов и программ, полученных из внешних источников
2.7. Обеспечение защиты государственной границы							
2.7.1.	Пересмотр и регулирование механизма действия учреждений, ответственных за обеспечение территориальной целостности в случаях вооруженной агрессии против Республики Молдова	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> Министерства финансов (Таможенная служба)	В течение двух лет после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Выявленные проблемы; пересмотренный и отрегулированный механизм; отрегулированная правовая база; учреждения, уполномоченные в обеспечении защиты государственной границы, соответственно подготовленные и обеспеченные

1	2	3	4	5	6	7	8
2.7.2.	Развитие инфраструктуры государственной границы согласно требованиям национальной системы обороны	3	<i>Основные:</i> Министерство внутренних дел; <i>при поддержке:</i> Министерства иностранных дел и европейской интеграции; Министерства обороны; Агентства земельных отношений и кадастра	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Окончание процесса установления границы; юго-восточный сектор границы покрыт системой коммуникаций стандарта TETRA; на границе и в зоне границы установлены средства видео/тепло/мониторинга, а также радиолокация; полоса защиты государственной границы соответственно приспособлено; система дорог вдоль границы, а также ведущие к границе обустроены
2.7.3.	Согласованное внедрение политики по интегрированному руководству государственной границы	3	Учреждения в составе системы интегрированного управления границы (согласно Постановлению Правительства № 1005 от 10 декабря 2014 г. и Постановлению	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Принятая и функциональная политика по интегрированному руководству государственной границы

1	2	3	4	5	6	7	8
			<i>Правительств а № 902 от 31 декабря 2015 г.)</i>				
2.7.4.	Развитие механизмов сотрудничества с Украиной в контексте обеспечения контроля на центральном отрезке молдо-украинской границы	1	<i>Основные:</i> Министерство внутренних дел; <i>при поддержке:</i> Министерства финансов (Таможенная служба); Министерства иностранных дел и европейской интеграции; Государственной канцелярии (Бюро по реинтеграции)	В течение года после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Внедренные и функциональные механизмы контроля центрального отрезка молдо-украинской границы
2.8. Обеспечение информационной безопасности							
2.8.1.	Анализ и транспонирование на национальном уровне европейских и международных стандартов в области защиты и	2	<i>Основные:</i> Министерство экономики и инфраструктуры; <i>при поддержке:</i>	В течение двух лет после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой	Принятые стандарты

1	2	3	4	5	6	7	8
	безопасности электронных сетей связи и их предоставление в Национальный институт стандартизации		Национального агентства по регулированию в области электронных коммуникаций и информационных технологий; других государственных органов, согласно компетенции			поддержки	
2.8.2.	Развитие способностей центральных органов публичного управления в области обеспечения кибернетической безопасности	1	<i>Основные:</i> Министерство экономики и инфраструктуры; <i>при поддержке:</i> Службы информации и безопасности; Министерства внутренних дел; Министерства обороны; Центра специальных	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Развитые способности

1	2	3	4	5	6	7	8
			телекоммуникаций; других государственных органов, согласно компетенции				
2.8.3.	Развитие способности стратегического общения центральных органов публичного управления	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Стратегические коммуникационные возможности, разработанные на институциональном уровне
2.8.4.	Мониторинг, консолидация и совершенствование системы защиты информации, классифицированной как «государственная тайна»	1	<i>Основные:</i> Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Рассмотренные, одобренные и согласованные нормативные документы департамента; проведенные проверки секретного режима в указанных учреждениях; авторизированные и внедренные

1	2	3	4	5	6	7	8
			компетенции				информационные системы электронных коммуникаций
2.8.5.	Обеспечение внедрения минимальных обязательных требований по кибернетической безопасности	2	<i>Основные:</i> Министерство экономики и инфраструктуры; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	В течение трех лет после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Минимальные обязательные требования по кибернетической безопасности, внедренные всеми центральными органами публичного управления
2.8.6.	Продвижение политик единого и интегрированного восприятия информационного пространства на уровне учреждений, а также всего общества	3	<i>Основные:</i> центральные органы публичного управления <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции / представители академической среды и гражданского	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Документы политик, разработанные и внедренные

1	2	3	4	5	6	7	8
			общества				
2.9. Улучшение системы постоянной оценки ситуации безопасности и заблаговременное предупреждение опасностей и угроз национальной обороне							
2.9.1.	Консолидация способности опережения, заблаговременное предупреждение и противодействие угрозам и рискам безопасности государства, особенно тем, которые носят гибридный характер	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Консолидированная способность опережения, заблаговременное предупреждение и противодействие угрозам и рискам безопасности государства
2.9.2.	Оценка стратегической среды безопасности и военно-политической ситуации	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Обеспеченные аналитическими средствами стратегической среды безопасности государственные органы с правом принятия решений

1	2	3	4	5	6	7	8
2.9.3.	Адекватное и пропорциональное использование средств военного и гражданского действия в развитии необходимых способностей по идентификации опасностей и рисков	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Все гражданские и военные средства в развитии необходимых способностей идентификации опасностей и угроз используются; проекты по развитию указанных способностей разработаны и реализованы
2.10. Обеспечение социальной защиты персонала национальной системы обороны							
2.10.1	Развитие политик по социальной защите персонала национальной системы обороны	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> Министерства здравоохранения, труда и социальной защиты	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Улучшенные правовые нормы; разработанные и внедренные политики по улучшению социальных условий персонала

1	2	3	4	5	6	7	8
2.11. Рост уровня эффективного участия Республики Молдова в международных миссиях и операциях по сохранению мира и консолидации безопасности и стабильности							
2.11.1	Принятие необходимых действий с целью расширения участия Республики Молдова в международных операциях под эгидой ООН до уровня батальона	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; <i>при поддержке:</i> Министерства иностранных дел и европейской интеграции	В течение трех месяцев после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Намерение Республики Молдова по росту участия в международных операциях ООН декларировано
2.11.2	Развитие необходимых способностей для расширения участия в международных операциях в соответствии с взятыми на себя обязательствами	1	Министерство обороны; Министерство внутренних дел	В течение двух лет после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Подразделение на уровне батальона готовое к откомандированию
2.11.3	Вовлечение международных партнеров в процесс развития заявленных способностей	1	Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Министерство иностранных	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой	Количество полученных программ по внешнему финансированию

1	2	3	4	5	6	7	8
			дел и европейской интеграции			поддержки	
2.11.4	Развитие национальных способностей обучения персонала, который будет участвовать в международных миссиях и операциях	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; <i>при поддержке:</i> Министерства иностранных дел и европейской интеграции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Национальные способности обучения соответствуют требованиям подготовки частей для участия в миссиях под эгидой ООН; дистанционные курсы обучения в области Политик общей безопасности и обороны, вводимые в сотрудничестве с Европейским Союзом
2.12. Улучшение механизмов сотрудничества с внешними партнерами развития							
2.12.1	Консолидация доверия к Республике Молдова внешних партнеров по развитию путем соблюдения взятых на себя обязательств в области безопасности и обороны в рамках формата сотрудничества	1	<i>Основные:</i> Парламент; Правительство; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Республику Молдова считают надежным партнером
2.12.2	Интенсификация сотрудничества с ЕС	1	<i>Основные:</i> Министерство	Постоянно	В рамках выделенного	Внешние проекты и	Количество экспертов из Республики Молдова,

1	2	3	4	5	6	7	8
	в области политик общей безопасности и обороны		иностранных дел и европейской интеграции <i>при поддержке:</i> Министерства обороны; Министерства внутренних дел; Службы информации и безопасности		бюджета	программы технической и финансовой поддержки	которые участвуют в миссиях и операциях области политик общей безопасности и обороны ; количество экспертов, которые были обучены в области политик общей безопасности и обороны ; Соглашение РМ-ЕС по процедурам безопасности, по обмену классифицированной, подписанной и внедренной информации
2.12.3	Консолидация и развитие партнерских отношений с НАТО в рамках формата РрР, включительно по направлению Инициативы по наращиванию оборонного потенциала	1	<i>Основные:</i> Министерство обороны; <i>при поддержке:</i> Министерства иностранных дел и европейской интеграции; Министерства внутренних дел; Службы информации и безопасности	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Принятие проектов присутствия для Республики Молдова в рамках формата кооперации РрР, в особенности того, что относится к Инициативе по наращиванию оборонного потенциала и Программе науки для мира и безопасности. Учреждение и хорошее функционирование Отдела связи НАТО-РМ
2.12.4	Развитие двустороннего	1	<i>Основные:</i> Министерство	Постоянно	В рамках выделенного	Внешние проекты и	Количество подписанных двусторонних соглашений

1	2	3	4	5	6	7	8
	сотрудничества в сфере обороны с традиционными партнерами и оценка возможностей по расширению сотрудничества с другими государствами		обороны; <i>при поддержке:</i> Министерства иностранных дел и европейской интеграции		бюджета	программы технической и финансовой поддержки	
2.13. Улучшение системы воспитания, обучения и научных разработок в области безопасности и обороны							
2.13.1	Оценка программ обучения в области военного обучения с целью развития и улучшения системы образования	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; <i>при поддержке:</i> Национального агентства по обеспечению качества в профессиональном образовании; Министерства образования, культуры и исследований	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Военная образовательная система оценена и усовершенствована
2.13.2	Оценка программ военного обучения с целью развития и усовершенствования системы образования	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; <i>при поддержке:</i>	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и	Военная система образования оценена и усовершенствована

1	2	3	4	5	6	7	8
			Министерства внутренних дел			финансово й поддержки	
2.13.3	Развитие и консолидация национальной системы научных исследований в области безопасности и обороны	3	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> Академии наук Молдовы; Министерства финансов; Министерства образования, культуры и исследований; гражданского общества	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Разработанные национальные проекты научных разработок в области безопасности и обороны
3. Действия по реализации целей политики обороны							
3.1.	Укрепление национальных способностей по борьбе с терроризмом, проявлениями радикализма и	3	<i>Основные:</i> Служба информации и безопасности; Министерство внутренних дел;	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой	Пересмотренная (улучшенная) национальная правовая база в области предупреждения и борьбы с терроризмом; внедренная

1	2	3	4	5	6	7	8
	экстремизма, сецессионизма, иллегальной миграции и незаконной продажи оружия		<i>при поддержке:</i> Министерства обороны			поддержки	международная правовая база; консолидированная взаимосвязь между публичными властями
3.2.	Развитие и продвижение культуры безопасности и обороны в государственных учреждениях и во всем обществе	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> Академии наук Молдовы; Министерства образования, культуры и исследований	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Начатые и внедренные проекты и мероприятия по развитию и продвижению культуры безопасности и обороны
3.3.	Возрастание способности реакции и ответа системы общественного здоровья в чрезвычайных ситуациях, спровоцированных природными,	2	<i>Основные:</i> Министерство здравоохранения, труда и социальной защиты; <i>при поддержке:</i> Министерства	Постоянно	210 000 лей	400 000 лей	Уровень финансово обеспечения (%) всего необходимого

1	2	3	4	5	6	7	8
	техногенными, биологическими и социальными факторами		обороны; Министерства внутренних дел; Службы информации и безопасности				
3.4.	Внедрение механизма парламентской проверки процессов реформирования национальной системы обороны	1	Парламент (профильная комиссия)	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Количество потребованных отчетов и аудиенций от учреждений, ответственных за процессы реформирования национальной системы обороны
3.5.	Эффективное использование элемента стратегического общения на национальном уровне в процессах консолидации, развития и модернизации способностей национальной системы обороны	1	Парламент (профильная комиссия); Высший совет безопасности	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Количество информативных организованных мероприятий; количество задействованных учреждений и лиц
3.6.	Консолидация целостности в рамках национальной системы обороны	2	<i>Основные:</i> Министерство обороны; Министерство	Постоянно	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической	Высокий уровень целостности в учреждениях системы национальной обороны;

1	2	3	4	5	6	7	8
			внутренних дел; Служба информации и безопасности; <i>при поддержке:</i> других государственных органов, согласно компетенции			й и финансово й поддержки	выполнение национальных обязательств в рамках программы Building Integrity
4. Документы в поддержку Стратегии национальной обороны, разработанные на уровне сектора							
4.1.	Разработка и утверждение военной стратегии	-	Министерство обороны	До шести месяцев после утверждения Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансово й поддержки	Разработанная и утвержденная стратегия
4.2.	Реализация военной стратегии	-	Министерство обороны	2018-2025 гг. После 2025 года в течение 5-10 лет	В рамках бюджетных ассигнований От достижения бюджета около 1465 млн. леев	Внешние проекты и программы технической и финансово й поддержки	Стратегия реализации: 1) укрепленные существующие оперативные возможности Национальной армии; 2) разработана и модернизирована новая конфигурация сил
4.3.	Утверждение и внедрение	-	Министерство внутренних дел	2017-2018 гг.	В рамках выделенного	Внешние проекты и	Разработанная, утвержденная и

1	2	3	4	5	6	7	8
	Национальной стратегии реформирования Департамента войск карабинеров				бюджета	программы технической и финансовой поддержки	внедренная стратегия
4.4.	Разработка, утверждение и внедрение Планов внедрения Стратегии национальной обороны по секторам	-	Ответственные государственные органы в области обороны	На следующий налоговый год после принятия Стратегии национальной обороны	В рамках выделенного бюджета	Внешние проекты и программы технической и финансовой поддержки	Разработанные, утвержденные и внедренные планы

Заметки:

Для реализации целей Стратегии национальной обороны и рационализации направленных на это усилий и ресурсов, настоящий План устанавливает механизм приоритетных действий (рубрика «Приоритет»). Данное действие имеет целью ориентировать учреждения в реализации задач в процессе внедрения Стратегии национальной обороны.

Приоритет 1 – выделяет очень важные действия, которые относятся к областям срочного выполнения. В соответствии с требованиями Стратегии национальной обороны, данная категория относится к действиям по развитию Вооруженных сил – ядра Национальной системы обороны.

Приоритет 2 – относятся к действиям, обусловленным выполнением некоторых элементов «Приоритета 1» и/или тех, которые не препятствуют процессу внедрения некоторых реформ в первые два года после принятия Стратегии национальной обороны.

Приоритет 3 – относится к действиям, обусловленным реализацией некоторых элементов «Приоритетов 1 и 2» и/или тех, за которые ответственны многие учреждения по положению, но не относятся непосредственно к Стратегии национальной обороны.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Strategiei naționale de apărare

Având în vedere schimbările mediului de securitate internațional și regional, Republica Moldova a inițiat la începutul anului 2015, cu suportul partenerilor externi¹, un proces complex de reformare a sectorului de securitate și apărare. O condiție primordială a acestui proces este proiectarea cadrului strategic de planificare a apărării, realizat prin introducerea unui nou capitol de planificare a apărării în legea 345, din 25.07.2003, cu privire la apărarea națională. Aceasta din urmă cuprinde elaborarea unui set de documente strategice, interdependente și subordonate între ele, după cum urmează: Strategia securității naționale (SSN), Strategia națională de apărare (SNA), Strategia militară (SM) și Directiva de planificare a apărării.

1. Ce este SNA?

SNA este documentul de politici care stabilește modalitatea de realizare a funcțiilor instituțiilor statului în scopul asigurării apărării naționale. Strategia presupune consolidarea, dezvoltarea și modernizarea sistemului național de apărare în conformitate cu prevederile SSN. Totodată, aceasta definește contextul strategic al mediului de securitate, oferă o descriere a situației curente cu identificarea riscurilor și amenințărilor pe dimensiunea de apărare, și expune viziunea strategică, obiectivele politicii de apărare, căile și resursele necesare pentru realizarea acestora.

2. Necesitatea elaborării.

Necesitatea elaborării SNA pornește de la premisa că „APĂRAREA” este un domeniu fundamental și distinct al securității naționale, care vizează direct realizarea intereselor naționale și procesele de dezvoltare politică, economică și socială ale statului. Importanța și unicitatea acestui domeniu impune delimitarea conceptuală a politicii de apărare de celelalte politici naționale. Totodată, „APĂRAREA” are un caracter complex și multidimensional care depășește sfera de responsabilitate a Ministerului Apărării, fapt ce evidențiază necesitatea promovării la nivel național a unei abordări participative, care va permite realizarea obiectivelor strategice de apărare.

În acest sens, SNA cuprinde politica de apărare, reieșind din imperativul strategic al SSN „Consolidarea, dezvoltarea și modernizarea sistemului național de apărare”. Această politică presupune instituirea unui mecanism național unitar și coerent de planificare și implementare a politicii de apărare, în care instituțiile de stat vor avea atribuții în conformitate cu domeniul lor specific de activitate. Mecanismul dat include nu doar instituțiile care fac parte din Forțele Armate, dar și cele specializate în domenii care vizează direct apărarea națională (ex: analiza și identificarea riscurilor și amenințărilor la adresa statului, planificarea și alocarea resurselor, educație și învățământ, mediu, sănătate etc.). Astfel, SNA urmărește consolidarea mecanismului de conlucrare inter-instituțională, care presupune sincronizarea eforturilor și resurselor tuturor instituțiilor statului în vederea

¹ Realizarea procesului de reformă strategică a apărării este facilitată de asistența oferită Republicii Moldova prin intermediul Inițiativei de Consolidare a Capacității de Apărare (DCBI), urmare a angajamentelor asumate în cadrul Summit-ului NATO din Țara Galilor din septembrie 2014.

dezvoltării și menținerii unui sistem de apărare capabil să facă față provocărilor de orice natură.

3. Baza legală.

Legea Nr. 345, din 25.07.2003 cu privire la apărarea națională, art. 4. lit. b. prevede că „organizarea apărării naționale include aprobarea Strategiei naționale de apărare”. Totodată, conform art. 36³ (1), SNA este unul din documentele de politici în baza cărora se realizează planificarea apărării naționale.

4. Procesul de elaborare.

La 13 mai 2016 a fost aprobat Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2068-VII, privind constituirea Comisiei pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova. La rândul său, Comisia a creat Grupul de lucru interdepartamental (GLI), format din reprezentanți ai 23 de ministere și instituții cu atribuții în domeniul apărării (Consiliul Suprem de Securitate, Parlament, Guvern, autoritățile publice centrale și locale, societatea civilă și mediul academic). În baza algoritmului de activitate al Comisiei și GLI, au fost organizate un șir de ședințe de lucru, în cadrul cărora a fost elaborat proiectul Strategiei și Planul de implementare a acesteia.

Adițional, în procesul de elaborare a documentului au fost implicați experți internaționali specializați în proiectarea documentelor strategice în domeniul securității și apărării.

5. Procesul de implementare.

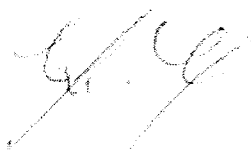
Implementarea SNA se va produce în mod etapizat, în conformitate cu Planul de acțiuni și în raport cu alocările bugetare, urmărindu-se utilizarea cât mai eficientă a acestora, iar monitorizarea va fi efectuată de instituțiile statului desemnate cu responsabilități în acest sens (Parlamentul, Președintele și Guvernul Republicii Moldova).

6. Fundamentarea economico-financiară.

Asigurarea resurselor financiare reprezintă elementul esențial în realizarea obiectivelor politicii de apărare. În acest sens, SNA vine cu o abordare graduală de dezvoltare a sistemului, care prevede că asigurarea resurselor financiare se va efectua atât din contul bugetului de stat cât și prin intermediul programelor și proiectelor comune dezvoltate cu partenerii externi. Prioritate în acest sens, va avea menținerea capacității operaționale a Armatei Naționale – nucleul Forțelor Armate, ulterior, urmărindu-se creșterea graduală a alocărilor bugetare, astfel încât în anul 2020 să se atingă un nivel echivalent cu media europeană sau nivelul corespunzător configurației optime a sistemului național de apărare, odată ce acesta va fi determinat.

Alte aspecte ce țin de fundamentarea economico-financiară vor fi clarificate în documentele departamentale de implementare a Strategiei.

Viceministru

Gheorghe GALBURA

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 11-05-3000

Chișinău

13 aprilie 2018

**Domnului IGOR DODON,
Președinte al Republicii Moldova**

Ref. la nr. 01/01-06-10 din 22 ianuarie 2018

Stimate Domnule Președinte,

Suplimentar la scrisoarea nr. 21-05-9158 din 5 decembrie 2017, precum și în vederea promovării proiectului hotărârii Parlamentului pentru aprobarea Strategiei naționale de apărare și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia în anii 2017-2021, vă transmitem anexat tabelul de sinteză asupra propunerilor formulate pe marginea proiectului sus-menționat.

Cu respect,

Prim-ministru

PAVEL FILIP

*Ex.: Mihai Furnica
Tel.: 250-489*

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2		
Nr.		
Data	<u>17</u> <u>04</u>	<u>20</u> <u>18</u>

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor Ministerului Apărării pe marginea obiecțiilor Președinției la Strategia națională de apărare coordonate adițional cu Președinția

Conținutul articolelor prezentate spre examinare suplimentară	Nr. Art.	Obiecția MA	Argumentarea MA	Redacția propusă de către Președinția urmare a negocierilor și argumentărilor propuse de MA	Decizia Președinției
					Poziția finală MA
În ultimii ani, la scară internațională, au fost înregistrate mai multe evenimente care au afectat și continuă să afecteze, în mod direct sau indirect, mediul de securitate, deteriorându-l progresiv și generând disensiuni între diferiți actori. Ca urmare, securitatea de pe continentul european devine tot mai complexă. Predictibilitatea redusă a acțiunilor și nerespectarea principiilor de drept internațional de către unii actori statali sau non-statali, determină sau favorizează proliferarea noilor riscuri și amenințări. În acest context, conflictele din estul Ucrainei și Orientul Mijlociu tind să se interconecteze și pot genera efecte cumulative pentru eventuale acțiuni subversive la adresa securității Republicii Moldova.	Art. 8.	La ultima frază a alineatului se propune omiterea cuvântului „estul” și expunerea în următoarea redacție: „În acest context, conflictele din Ucraina și Orientul Mijlociu tind să se interconecteze și pot genera efecte cumulative pentru eventuale acțiuni subversive la adresa securității Republicii Moldova”.	Se acceptă cu modificarea propusă. Având în vedere sensibilitatea acestui subiect pentru statul vecin, se propune generalizarea situației, pentru a preveni careva interpretări referitoare la excluderea chestiunii Crimeii.	În ultimii ani, la scară internațională, au fost înregistrate mai multe evenimente care au afectat și continuă să afecteze, în mod direct sau indirect, mediul de securitate, deteriorându-l progresiv și generând disensiuni între diferiți actori. Ca urmare, securitatea de pe continentul european devine tot mai complexă. Predictibilitatea redusă a acțiunilor și nerespectarea principiilor de drept internațional de către unii actori statali sau non-statali, determină sau favorizează proliferarea noilor riscuri și amenințări. În acest context, conflictele din Ucraina și Orientul Mijlociu tind să se interconecteze și pot genera efecte cumulative pentru eventuale acțiuni subversive la adresa securității Republicii Moldova. Astfel, mediul actual de securitate este unul extrem de dinamic, în care ne confruntăm cu o combinație de riscuri și amenințări tot mai complexe: intensificarea instabilității și acutizarea fenomenului terorist în Orientul Mijlociu, posibilitatea tranzitării teritoriului național de către grupuri criminale provenite cu precădere din aceste zone de instabilitate, fluxul	CSS: Se acceptă MA: Se acceptă

<p>Astfel, mediul actual de securitate este unul extrem de dinamic, în care ne confruntăm cu o combinație de riscuri și amenințări tot mai complexe: intensificarea instabilității și acutizarea fenomenului terorist în Orientul Mijlociu, posibilitatea tranzitării teritoriului național de către grupuri criminale provenite cu precădere din aceste zone de instabilitate, fluxul masiv de imigranți, precum și alte elemente cu impact de îngrijorare pentru apărarea națională și regională, impune stabilirea priorităților la nivelul politicii de apărare.</p>				<p>masiv de imigranți, precum și alte elemente cu impact de îngrijorare pentru apărarea națională și regională, impune stabilirea priorităților la nivelul politicii de apărare.</p>	
<p>Prin poziționarea geografică, Republica Moldova este parte integrantă a arhitecturii de securitate a bazinului Mării Negre – zonă de interes pentru un șir de actori regionali și internaționali puternici. Securitatea în zona menționată este influențată de o tendință</p>	<p>Art. 9.</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>Prin poziționarea geografică, Republica Moldova este parte integrantă a arhitecturii de securitate a bazinului Mării Negre – zonă de interes pentru un șir de actori regionali și internaționali puternici. Securitatea în zona menționată este influențată de o tendință de perpetuare a instabilității, cu prezența unui anumit potențial conflictual. Prin prisma</p>	<p>CSS: Se acceptă</p>

<p>de perpetuare a instabilității, cu prezența unui anumit potențial conflictual. Prin prisma aspirațiilor de integrare în spațiul cultural, economic și social european, Republica Moldova urmează să-și consolideze, să-și dezvolte și să-și modernizeze sistemul național de securitate și apărare, ținând cont de evoluțiile mediului de securitate.</p>				<p>aspirațiilor de integrare în spațiul cultural, economic și social european, Republica Moldova urmează să-și consolideze, să-și dezvolte și să-și modernizeze sistemul național de securitate și apărare, ținând cont de evoluțiile mediului de securitate.</p>	<p>MA: Se acceptă</p>
<p>În regiunea de est a Republicii Moldova este prezent un număr semnificativ de forțe paramilitare separatiste. Acestea reprezintă o capacitate operațională considerabilă care subminează și amenință integritatea teritorială a țării.</p>	<p>Art.13</p>	<p>Se propune înainte de cuvântul „paramilitare” se adaugă „militare și”.</p>	<p>Se acceptă cu modificarea propusă. Dat fiind faptul că forțele militare din regiunile de est a Republicii Moldova nu cad sub incidența termenului „forțe paramilitare” (cu o structură și disciplină asemănătoare unei armate regulate), considerăm oportun de denumit forțe militare, având în vedere faptul că aceste forțe dețin toate atributele unei armate: instruire, comanda și control, recrutate (inclusiv în termen), armament și tehnică (inclusiv de categorie grea), sistem de mobilizare.</p>	<p>În regiunea de est a Republicii Moldova este prezent un număr semnificativ de forțe militare și paramilitare separatiste. Acestea reprezintă o capacitate operațională considerabilă care subminează și amenință integritatea teritorială a țării.</p>	<p>CSS: Se acceptă MA: Se acceptă</p>

<p>Pe teritoriul Republicii Moldova este staționat contingentul militar al Federației Ruse (Grupul Operativ al Trupelor Ruse) care se află fără consimțământul legal al Republicii Moldova și contrar prevederilor constituționale. Prezența acestora, în contextul eventualei escaladări a situației regionale, reprezintă un risc la adresa securității naționale.</p>	<p>Art.13¹</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>Pe teritoriul Republicii Moldova este staționat contingentul militar al Federației Ruse (Grupul Operativ al Trupelor Ruse) care se află fără consimțământul legal al Republicii Moldova și contrar prevederilor constituționale. Prezența acestora, în contextul eventualei escaladări a situației regionale, reprezintă un risc la adresa securității naționale.</p>	<p>CSS: Se acceptă MA: Se acceptă</p>
<p>Statutul de neutralitate al Republicii Moldova este consfințit prin Constituție. Totodată, neutralitatea nu înseamnă izolare, ci, mai degrabă, participarea țării, nu doar în calitate de consumator de securitate, dar și de contribuabil activ, la dezvoltarea relațiilor internaționale, la valorificarea oportunităților de cooperare internațională, cu o atitudine nepărtinitoare și fără prejudecăți, urmărind promovarea intereselor naționale de securitate și apărare. Aceste acțiuni vor sprijini în continuare consolidarea capacităților de apărare, realizarea obiectivelor strategice și vor contribui la</p>	<p>Art.25</p>	<p>La a treia propoziție din acest alineat, după cuvântul „consolidarea” se propune de adăugat „și dezvoltarea”.</p> <p>Se propune redarea ultimului alineat sub următoarea redacție: „Totodată, Republica Moldova nu va admite folosirea teritoriului său la dispoziția beligeranților în scopuri militare.”</p>	<p>Se acceptă cu modificările propuse. Luând în considerație că obiectivul general în procesul de modernizare a Armatei Naționale și a sistemului național de apărare este de consolidare și dezvoltare a capacităților de apărare, propunem redarea corectă a obiectivului respectiv. Totodată, conform art. 161 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 14 din 02.05.2017 privind interpretarea articolului 11 din Constituție este stipulat că neutralitatea conferă un anumit număr</p>	<p>Statutul de neutralitate al Republicii Moldova este consfințit prin Constituție. Statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova presupune renunțarea necondiționată la participarea la conflicte armate, iar în timp de pace –construirea unor relații de bună vecinătate cu toți partenerii internaționali bazate pe respect reciproc și consens. Pentru a asigura stabilitatea și compatibilitatea prevederilor Constituției Republicii Moldova cu arhitectura de securitate internațională este necesară dezvoltarea unui șir de norme relevante, acte juridice și reglementări care să determine activitatea structurilor de stat în cazul apariției unor situații de recurgere la statutul de neutralitate. Astfel, promovarea recunoașterii internaționale a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova constituie unul din obiectivele de bază ale politicii externe a Republicii</p>	<p>CSS: Se acceptă adăugarea „și dezvoltarea”. In art. 25 a¹ fost adăugate doua aliniate ale art. 54¹ care va fi exclus. Se considera varianta expusă de către CSS mai relevanta. Inclusiv urmare a interpretării art. 11 din Constituție. Totodată, intrarea, tranzitarea, sau staționarea temporară pe teritoriul țării a forțelor militare străine este reglementată de Legea 448 din 13.11.2013.</p>

<p>diminuarea riscurilor și amenințărilor emergente. Cu atât mai mult cu cât evoluțiile geopolitice în plan regional și global demonstrează că securitatea și apărarea depășesc considerabil posibilitățile unui stat, ceea ce indică asupra faptului că acestea necesită a fi edificate pe baza unei colaborări eficiente cu actorii implicați. Prin urmare, Republica Moldova va trebui să-și consolideze și chiar să extindă nivelul de cooperare cu actorii regionali și internaționali, prin valorificarea parteneriatelor existente, precum și prin inițierea de parteneriate noi în raport cu interesele naționale. Totodată, Republica Moldova nu va admite folosirea propriului teritoriu de către forțe externe cu scopul de a întreprinde măsuri cu caracter militar îndreptate împotriva altui stat</p>		<p>de drepturi și anumite obligații. Nu este permis să participe direct la conflictele armate sau să ajute beligeranții furnizându-le trupe sau arme. Este interzisă punerea teritoriului său la dispoziția beligeranților în scopuri militare. Statul neutru este obligat să asigure inviolabilitatea teritoriului său cu o armată echipată corespunzător.</p>	<p>Moldova: Totodată, neutralitatea nu înseamnă izolare, ci, mai degrabă, participarea țării, nu doar în calitate de consumator de securitate, dar și de contribuabil activ, la dezvoltarea relațiilor internaționale, la valorificarea oportunităților de cooperare internațională, cu o atitudine nepărtinitoare și fără prejudecăți, urmărind promovarea intereselor naționale de securitate și apărare. Aceste acțiuni vor sprijini în continuare consolidarea și dezvoltarea capacităților de apărare, realizarea obiectivelor strategice și vor contribui la diminuarea riscurilor și amenințărilor emergente. Cu atât mai mult cu cât evoluțiile geopolitice în plan regional și global demonstrează că securitatea și apărarea depășesc considerabil posibilitățile unui stat, ceea ce indică asupra faptului că acestea necesită a fi edificate pe baza unei colaborări eficiente cu actorii implicați. Prin urmare, Republica Moldova va trebui să-și consolideze și chiar să extindă nivelul de cooperare cu actorii regionali și internaționali, prin valorificarea parteneriatelor existente, precum și prin inițierea de parteneriate noi în raport cu interesele naționale. Totodată, Republica Moldova nu va admite folosirea propriului teritoriu de către forțe externe cu scopul de a întreprinde măsuri cu caracter militar îndreptate împotriva altui stat.</p>	<p>MA: Propune ajustarea ultimului alineat în redacția propusă de MA</p>
---	--	---	--	--

<p>Deteriorarea relațiilor dintre Federația Rusă și Occident creează o stare de instabilitate, care generează sau favorizează proliferarea noilor riscuri și amenințări în regiune.</p> <p>În aceste condiții Republica Moldova apreciază experiența pozitivă de colaborare între Federația Rusă, Uniunea Europeană și Statele Unite pe marginea problematicii ce ține de reglementarea transnistreană.</p> <p>Rolul Contingentului militar al Federației Ruse din cadrul Forțelor Mixte de Menținere a Păcii din zona de securitate este recunoscut în mai multe documente pe plan național și internațional. În contextul dat, apare perspectiva reală de transformare a prezenței forțelor de pacificare de pe Nistru într-o misiune cu elemente de control civil sub mandat internațional.</p> <p>Totodată, Republica Moldova va continua să mențină cu Federația Rusă un dialog deschis și transparent, întru identificarea unor soluții în vederea retragerii Grupului Operativ al Trupelor Ruse și distrugerii și/sau evacuării stocului de muniții depozitat pe teritoriul Republicii Moldova. Acest fapt va contribui la întărirea și recunoașterea internațională a statutului de neutralitate a Republicii Moldova.</p>	<p>Art.28</p>	<p>Se propune ca a doua propoziție să fie redată în următoarea redacție: "În aceste condiții Republica Moldova apreciază experiența de colaborare între Uniunea Europeană Statele Unite și Federația Rusă pe marginea problematicii ce ține de reglementarea transnistreană."</p> <p>Se propune omiterea a următoarei propoziții: "Rolul Contingentului militar al Federației Ruse din cadrul Forțelor Mixte de Menținere a Păcii din zona de securitate este recunoscut în mai multe documente pe plan național și internațional,,"</p> <p>Se propune înlocuirea sintagmei „cu elemente de control civil” cu sintagma “civilă”.</p>	<p>Se acceptă cu modificarea propusă.</p> <p>În vederea asigurării uniformității documentului de politici prin expunerea cu precizie și claritate a articolelor, precum și unității terminologice, propunerile înaintate sunt condiționate și de caracterul declarativ al acestora (la capitolul aprecieri), care se atribuie mai mult politicii externe și ar fi potrivit pentru promovare în cadrul Strategiei Securității Naționale.</p> <p>De asemenea, în vederea evitării limitărilor a caracterului viitoarei misiuni și asigurării unui spectru mai larg de posibile misiuni, se propune de atribuit un caracter mai general prevederii privind înlocuirea misiunii de pe Nistru.</p> <p>Totodată, aceasta înlocuire corespunde politicii statului cu privire la reglementarea pașnică a conflictului Transnistrean.</p>	<p>Deteriorarea relațiilor dintre Federația Rusă și Occident creează o stare de instabilitate, care generează sau favorizează proliferarea noilor riscuri și amenințări în regiune.</p> <p>În aceste condiții Republica Moldova apreciază experiența de colaborare între Uniunea Europeană, Federația Rusă și Statele Unite pe marginea problematicii ce ține de reglementarea transnistreană. În contextul dat, urmare a unor progrese înregistrate în reglementarea diferendului transnistrean, apare perspectiva reală de transformare a prezenței forțelor de pacificare de pe Nistru într-o misiune civilă sub mandat internațional.</p> <p>Totodată, Republica Moldova va continua să mențină cu Federația Rusă un dialog deschis și transparent, întru identificarea unor soluții în vederea retragerii Grupului Operativ al Trupelor Ruse și distrugerii și/sau evacuării stocului de muniții depozitat pe teritoriul Republicii Moldova. Acest fapt va contribui la întărirea și recunoașterea internațională a statutului de neutralitate a Republicii Moldova.</p>	<p>CSS: Se acceptă în redacție propusă.</p> <p>MA: Se acceptă</p>
--	---------------	--	--	---	---

<p>În temeiul relațiilor de bună vecinătate și colaborare dintre Republica Moldova și România, se va acorda o atenție deosebită cooperării în domeniul apărării, care prevede continuarea procesului de reformare a sistemului național de apărare al Republicii Moldova. Toate activitățile bilaterale vor fi îndreptate spre consolidarea intereselor Republicii Moldova în cadrul raporturilor internaționale, reieșind din statutul constituțional de neutralitate.</p>	<p>Art.31</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>În temeiul relațiilor de bună vecinătate și colaborare dintre Republica Moldova și România, se va acorda o atenție deosebită cooperării în domeniul apărării, care prevede continuarea procesului de reformare a sistemului național de apărare al Republicii Moldova. Toate activitățile bilaterale vor fi îndreptate spre consolidarea intereselor Republicii Moldova în cadrul raporturilor internaționale, reieșind din statutul constituțional de neutralitate.</p>	<p>CSS: Se acceptă</p> <hr/> <p>MA: Se acceptă</p>
<p>De la declararea independenței Republicii Moldova, Statele Unite ale Americii au contribuit substanțial la dezvoltarea țării sub diferite aspecte. În această perioadă, Republica Moldova a beneficiat constant de ajutorul oferit, inclusiv în sectorul de apărare. Republica Moldova va continua să mizeze pe sprijinul oferit de Statele Unite ale Americii, partener strategic al țării, în consilierea și direcționarea reformelor necesare în domeniul de securitate și apărare, reieșind din statutul constituțional de neutralitate.</p>	<p>Art.32</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>De la declararea independenței Republicii Moldova, Statele Unite ale Americii au contribuit substanțial la dezvoltarea țării sub diferite aspecte. În această perioadă, Republica Moldova a beneficiat constant de ajutorul oferit, inclusiv în sectorul de apărare. Republica Moldova va continua să mizeze pe sprijinul oferit de Statele Unite ale Americii, partener strategic al țării, în consilierea și direcționarea reformelor necesare în domeniul de securitate și apărare, reieșind din statutul constituțional de neutralitate.</p>	<p>CSS: Se acceptă</p> <hr/> <p>MA: Se acceptă</p>

<p>Asigurarea controlului și apărării frontierei de stat se va realiza prin dezvoltarea infrastructurii frontierei de stat, în măsura cerințelor sistemului național de apărare. Adicional, se impune revizuirea și ajustarea mecanismului de acțiune privind asigurarea integrității teritoriale în cazuri de agresiune armată împotriva Republicii Moldova. Eforturile vor fi orientate spre implementarea coerentă a managementului integrat al frontierei de stat și spre consolidarea continuă a capacității de gestionare, pregătire și dotare corespunzătoare în vederea asigurării unei reacții adecvate la amenințările și riscurile frontaliere.</p>	<p>Art.48</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă, dacă este considerat că demarcarea frontierei face parte din managementul integrat al frontierei de stat (din considerentul că MA nu este instituția responsabilă ci vine doar în suport).</p>	<p>Asigurarea controlului și apărării frontierei de stat se va realiza prin dezvoltarea infrastructurii frontierei de stat, în măsura cerințelor sistemului național de apărare. Adicional, se impune revizuirea și ajustarea mecanismului de acțiune privind asigurarea integrității teritoriale în cazuri de agresiune armată împotriva Republicii Moldova. Eforturile vor fi orientate spre implementarea coerentă a managementului integrat al frontierei de stat și spre consolidarea continuă a capacității de gestionare, pregătire și dotare corespunzătoare în vederea asigurării unei reacții adecvate la amenințările și riscurile frontaliere.</p>	<p>CSS: Se acceptă</p>
<p>Sporirea potențialului de participare la misiuni și operații internaționale prin intensificarea dialogului politico-militar cu structurile și instituțiile internaționale și prin consolidarea cooperării cu partenerii. Republica Moldova vizează participarea cu specialiști și/sau contingente</p>	<p>Art.49</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>Sporirea potențialului de participare la misiuni și operații internaționale prin intensificarea dialogului politico-militar cu structurile și instituțiile internaționale și prin consolidarea cooperării cu partenerii. Republica Moldova vizează participarea cu specialiști și/sau contingente militare și de poliție, până la nivel de batalion (inclusiv batalion), la misiunile și operațiile internaționale sub egida ONU, UE sau</p>	<p>CSS: Se acceptă</p>

<p>militare și de poliție, până la nivel de batalion (inclusiv batalion), la misiunile și operațiile internaționale sub egida ONU, UE sau OSCE. La nivel național, vor fi dezvoltate facilități de instruire a personalului destinat participării în misiuni și operațiuni internaționale, în conformitate cu standardele și procedurile internaționale, pentru asigurarea interoperabilității.</p>				<p>OSCE. La nivel național, vor fi dezvoltate facilități de instruire a personalului destinat participării în misiuni și operațiuni internaționale, în conformitate cu standardele și procedurile internaționale, pentru asigurarea interoperabilității.</p>	<p>MA: Se acceptă</p>
<p>Dezvoltarea relațiilor de cooperare. Republica Moldova va aprofunda relațiile cu organisme internaționale ONU, OSCE și Uniunea Europeană, prin intensificarea colaborării în vederea consolidării păcii, stabilității regionale și promovării politicii de securitate și apărare comună.</p> <p>În ceea ce privește cooperarea pe plan bilateral, ținându-se cont de interesele Republicii Moldova, accentul va fi pus pe menținerea unui dialog politic și pe colaborarea pragmatică pe dimensiunea apărării cu partenerii tradiționali (România, Ucraina, Republica Belarus, Republica Turcia, Regatul Suediei, Republica Italiană, Statele Unite ale Americii, Republica Polonă, Regatul Unit al Marii Britanii,</p>	<p>Art.54</p>	<p>Se propune redarea primului alineat în următoarea redacție: „Dezvoltarea relațiilor de cooperare. Republica Moldova va aprofunda relațiile cu organisme internaționale ONU, OSCE, NATO și Uniunea Europeană, prin intensificarea colaborării în vederea consolidării păcii, stabilității regionale și promovării politicii de securitate și apărare comună.”</p> <p>La al doilea alineat după cuvântul „tradiționali” se propune de expus în următoarea redacție „Statele Unite ale Americii, România, Ucraina, Republica Belarus, Republica</p>	<p>Se acceptă cu modificarea propusă. Se propune de redat lista țărilor după ordinea priorităților de cooperare și beneficiile obținute de Republica Moldova de pe urma acesteia. Totodată, în vederea evitării dublărilor la capitolul cooperarea cu Federația Rusă se propune de exclus al treilea alineat.</p> <p>În spiritul principiilor de bună cooperare cu toți actorii ai relațiilor internaționale și luând în considerație că Alianța Nord-Atlantică reprezintă un partener important, care contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea și modernizarea Armatei</p>	<p>Dezvoltarea relațiilor de cooperare. Republica Moldova va continua dezvoltarea relațiilor cu organizațiile internaționale: ONU, OSCE și Uniunea Europeană, prin intensificarea colaborării în vederea consolidării păcii, stabilității regionale și promovării politicii de securitate și apărare comună, precum și cu Alianța Nord-Atlantică în baza Planului individual de acțiuni al parteneriatului RM-NATO, Programului Parteneriat Pentru Pace și a altor programe la care Republica Moldova este parte, având ca bază statutul constituțional de neutralitate.</p> <p>În ceea ce privește cooperarea pe plan bilateral, ținându-se cont de interesele Republicii Moldova, accentul va fi pus pe menținerea unui dialog politic și pe colaborarea pragmatică pe dimensiunea apărării cu partenerii tradiționali (România, Ucraina, Republica Belarus, Republica Turcia, Regatul Suediei, Republica Italiană, Statele Unite ale Americii, Republica Polonă, Regatul Unit al Marii Britanii, Republica Estonia, Republica</p>	<p>CSS: Se propune varianta redactată</p>

<p>Republica Estonia, Republica Letonia, Republica Lituania, Republica Federală Germania, Republica Populară Chineză, Federația Rusă, Republica Franceză, Japonia, Republica Elenă, Ungaria, Georgia, Republica Austria), examinându-se posibilitățile și oportunitățile de extindere a cooperării cu alte state.</p> <p>Totodată, Republica Moldova va impulsiona formatul dialogului bilateral cu Federația Rusă în vederea identificării unor subiecte și programe pe domenii de interes comun, în temeiul statutului constituțional de neutralitate.</p>		<p>Turcia, Regatul Suediei, Republica Italiană, Republica Polonă, Regatul Unit al Marii Britanii, Republica Estonia, Republica Letonia, Republica Lituania, Republica Federală Germania, Republica Populară Chineză, Federația Rusă, Republica Franceză, Japonia, Republica Elenă, Ungaria, Georgia, Republica Austria</p> <p>Se propune de exclus al treilea alineat.</p>	<p>Naționale propunem inserarea referinței la cooperarea cu NATO.</p>	<p>Letonia, Republica Lituania, Republica Federală Germania, Republica Populară Chineză, Federația Rusă, Republica Franceză, Japonia, Republica Elenă, Ungaria, Georgia, Republica Austria), examinându-se posibilitățile și oportunitățile de extindere a cooperării cu alte state.</p>	<p>MA: acceptă cu inserarea după cuvântul „Ucraina” „Statele Unite ale Americii”.</p>
<p>Promovarea recunoașterii internaționale a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova. Aprecierea, recunoașterea internațională și respectarea statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova reprezintă condițiile fundamentale pentru existența, dezvoltarea țării, asigurarea</p>	<p>Art.54¹</p>	<p>Se propune de a fi exclus.</p>	<p>Articolul dat depășește prevederile acestui document și ar fi mai rațional de a fi inclus în Strategia Securității Naționale. Totodată, statutul de neutralitate este clar prevăzută în Constituția Republicii Moldova și descrisă în</p>	<p>Promovarea recunoașterii internaționale a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova. Aprecierea, recunoașterea internațională și respectarea statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova reprezintă condițiile fundamentale pentru existența, dezvoltarea țării, asigurarea securității naționale, precum și obiectivele politicii externe promovate de autoritățile publice centrale. Statutul de neutralitate permanentă a</p>	<p>CSS: Se acceptă excluderea art. 54¹</p> <p>MA: Se acceptă</p>

<p>securității naționale, precum și obiectivele politicii externe promovate de autoritățile publice centrale. Statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova presupune renunțarea necondiționată la participarea la conflicte armate, iar în timp de pace – construirea unor relații de bună vecinătate cu toți partenerii internaționali bazate pe respect reciproc și consens. Pentru a asigura stabilitatea și compatibilitatea prevederilor Constituției Republicii Moldova cu arhitectura de securitate internațională este necesară dezvoltarea unui șir de norme relevante, acte juridice și reglementări care să determine activitatea structurilor de stat în cazul apariției unor situații de recurgere la statutul de neutralitate.</p>			<p>detalii în Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 02.05.2017 privind interpretarea articolului 11 din Constituție, care este definitivă. Prevederile SNA nu depășesc sub nici o formă statutul de neutralitate descris în documentele menționate mai sus.</p>	<p>Republicii Moldova presupune renunțarea necondiționată la participarea la conflicte armate, iar în timp de pace – construirea unor relații de bună vecinătate cu toți partenerii internaționali bazate pe respect reciproc și consens. Pentru a asigura stabilitatea și compatibilitatea prevederilor Constituției Republicii Moldova cu arhitectura de securitate internațională este necesară dezvoltarea unui șir de norme relevante, acte juridice și reglementări care să determine activitatea structurilor de stat în cazul apariției unor situații de recurgere la statutul de neutralitate.</p>	
<p>Ministerele și instituțiile vizate vor evalua procesul de implementare a obiectivelor ce le revin și vor prezenta rapoarte de progres Ministerului Apărării, care în final va asigura elaborarea raportului general de implementare a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei. Anual, Ministerul Apărării va prezenta Guvernului și Președintelui Republicii Moldova, pînă la 1 februarie, raportul de monitorizare privind realizarea</p>	<p>Art.76</p>	<p>-</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>Ministerele și instituțiile vizate vor evalua procesul de implementare a obiectivelor ce le revin și vor prezenta rapoarte de progres Ministerului Apărării, care în final va asigura elaborarea raportului general de implementare a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei. Anual, Ministerul Apărării va prezenta Guvernului și Președintelui Republicii Moldova, pînă la 1 februarie, raportul de monitorizare privind realizarea în anul precedent a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei.</p>	<p>CSS: Se acceptă</p> <hr/> <p>MA: Se acceptă</p>

în anul precedent a Planului de
acțiuni privind implementarea
Strategiei.

--	--	--	--	--	--